

Overzicht van het Nieuwe Testament

(een schematische, puntsgewijze opsomming)

Rudy Brinkman ©2024 Stg. Yarah – www.yarah.nl

Inhoudsopgave

Overzicht van het Nieuwe Testament.....	3
Introductie.....	3
Tussen de testamenten.....	3
Evangelieën.....	6
Mattheüs.....	6
Markus.....	9
Lukas.....	11
Johannes.....	13
Geschiedenis.....	15
Handelingen.....	15
Gemeentelijke Brieven van Paulus.....	17
Romeinen.....	17
1 & 2 Korinthe-brief.....	20
Galaten.....	23
Efeze.....	25
Filippenzen.....	27
Kolossenzen, Filemon.....	29
1 & 2 Thessalonicenzen.....	32
Pastorale Brieven van Paulus.....	34
Brieven aan Timotheüs en Titus.....	34
Algemene brieven.....	37
Hebreeën.....	37
Jakobus.....	39
1 & 2 Petrus, Judas.....	41
Brieven van Johannes.....	44
Profetie.....	46
Openbaring.....	46
Appendix.....	51
Het Evangelie aan Paulus toevertrouwd.....	52
Een ander Evangelie – de Brief aan de Galaten.....	55
Laodicea - Lauw water? Dat spuug je uit.....	58
Kenmerken van verkondigers van het Woord.....	61
10 Redenen voor Evangelisatie.....	63
Hoe maak je een Bijbelstudie?.....	65

Afb. omslag: public domain CC0 image, [Rawpixel](#), verificatie d.d.: 19-02-2024

Alle rechten op deze publicatie voorbehouden ©2024, Stg. Yarah. Afdrukken en ongewijzigd doorgeven t.b.v. gemeenten en studiekringen toegestaan. Het is niet toegestaan deze schematische weergave ter download aan te bieden. Het origineel is gratis te downloaden via www.yarah.nl, www.bijbelcollege.nl en www.bijbelstudie.infOp.

Bijbelcitaten uit de Herziene Statenvertaling (HSV) en NBG51 tenzij anders vermeld.

Overzicht van het Nieuwe Testament

“Beijver u om uzelf welbeproefd voor God te stellen, als een arbeider die zich niet hoeft te schamen en die het Woord van de waarheid recht snijdt.” - 2 Tim. 2:15, HSV

Introductie

Deze puntsgewijze opsommingen zijn grotendeels gebaseerd op de videolessen van het Global Baptist Bible College (<https://gbbc.net/>). De door hen aangeboden video-serie “Survey of the New Testament” is (vertaald) samengevat en voorzien van enkele aanvullingen.

Het GBBC staat mensen toe, moedigt ze aan, het door hun gegeven onderwijs verder te verspreiden. Daarom heb ik deze aantekeningen, die voor eigen studie zijn bedoeld, ook publiek beschikbaar gemaakt.

U kunt deze samenvatting gratis afdrukken, uitdelen en gebruiken voor bijvoorbeeld uw gemeente, bijbelstudie-kringen, jeugdgroepen, enzovoorts.

Deze samenvatting wordt gratis aangeboden via www.yarah.nl, www.bijbelcollege.nl en www.bijbelstudie.info. Het ter download aanbieden op andere websites is niet toegestaan.

Doel

- Een puntsgewijs overzicht – connectie met OT, geen diepgaande bestudering.
- De context van een vers of woord is zeer belangrijk. Kijk altijd naar de bredere context.
- Vertrouwen in de Schrift, God’s geïnspireerde woord, samenhangend verhaal
- om meer liefde voor het Woord te krijgen. Academische kennis zonder liefde voor het woord en de Here is leeg, Deut. 6:5-6.

Tussen de testamenten

Tussen Maleachi en Mattheüs zit een gat van 400 jaar waarin God niet meer spreekt tot het volk. De profeten zwijgen. In die vierhonderd jaar was er, ook in Israël, veel veranderd. Maatschappelijk, politiek, religieus.

- **Politiek**
  - *Perzische Rijk (336-333 v.C.)*
    - Kores, liet het overblijfsel terugkeren naar Jeruzalem, voorzeggd in Jes. 44:28. Zie ook de Kleine Profeten
    - Oppositie tegen teruggekeerde volk vanuit de Samaritanen.
  - *Griekse Rijk (333-165 v.C.)*
    - Alexander de Grote, (333-323 v.C.). Liet de Joden vrij zelfstandig hun land besturen ondanks dat ze deel waren van het rijk.
    - Voorzeggd door Daniël 8:5, 21
    - Grieks werd een wereldtaal → zeer belangrijk ook voor de verspreiding van het NT!
    - Egyptische periode ([Ptolemeïsche Rijk](#), 323-204 v.C.). Het Griekse rijk was verdeeld geraakt in 4 stukken en in Egypte waren Griekse heersers aan de macht (bekend voorbeeld was [Cleopatra VII](#)).
    - Syrische periode (204-165 v.C.).

- *Opstand van de Makkabeeën*
  - tegen de Syrische koningen. Antiochius, type anti-christ.
  - Joodse onafhankelijkheid (165-63 v.C.)
- *Romeinse Rijk (63 v.C. - 70 n.C.)*
  - Relatieve autonomie
  - 40 v.C. Heordus de Grote, Edomiet, Koning die de Tempel liet herstellen en uitbreiden
  - Pontius Pilates als gouverneur, huis van Herodus minder macht.
  - Verwoesting Tempel in 70 n.C.
- **Religieus**
  - Synagoges (Leerhuizen) kwamen na Maleachi, gevolg van een gebruik uit de ballingschap. Matt. 4:23. In het OT zien we ze niet, in het NT zijn ze er ‘plotseling’.
  - De Talmoed (orale, rabbinale traditie en wet), werd binnen het Judaïsme erg belangrijk omdat de Talmoed (bijna) net zoveel gewicht als de Wet van Mozes kreeg. Jezus verzette zich soms tegen deze overleveringen omdat ze de Wet ‘buiten werking stelden’.
  - Schriftgeleerden, Ezra 7:6. Copiisten en experts in de Schriften, veel (leer)gezag binnen het Judaïsme en uiteindelijk ook macht, naast de priesters. Mark. 15:1. Deel van het *Sanhedrin* samen met de oudsten en priesters.
  - Vier religieuze partijen:
    - Farizeeën – meestal rabbi’s en schriftgeleerden, vgl. Matt. 12:2. Conservatief. Een groep die uit voornamelijk *leken* bestond. Gingen te ver daarin, legalistisch (wettisch) systeem.
→ *Wikipedia: farizeeën* (Hebreeuws: פְּרִיזִיטִים, *pərûšîm*, meervoud van פָּרִיזִיט, *pārûš*, “apart gezet” (van het werkwoord פָּרַז, *pārāš*).
    - Sadduceeën – vooral priesters, liberaal, vrijzinnig. Hand. 23:7-8, ontkenden de opstanding bijvoorbeeld.
    - Essenen – extreme separatisten, commune, Dode Zee.
    - Zeloten – extreme nationalist, bij het terroristische af, verzet tegen Rome. Schuwden geweld en moord niet. Simon was een zeloot, Luk. 6:15, voor hij zich bij de discipelen voegde.

Geestelijke verschillen

Er zijn tussen het Oude- en Nieuwe Testament kenmerkende verschillen, met name ook op geestelijk gebied.

- Het Oude Testament is het begin van een plan dat nog niet afgemaakt is wanneer het met Maleachi afgesloten wordt; de profeten wijzen daar ook vaak naar: de komst van de Messias bijvoorbeeld.
  - Onverklaarde ceremonieën worden vanuit het NT verklaard, zij spreken over Christus;
  - Onbereikte doelen – veel was niet bereikt, men leefde nog steeds met allerlei zonden, compromissen, disfunctioneren.
  - Onvervulde profetie.
- God zweeg 400 jaar na Maleachi.
  - Apocriefa zijn *geen* geïnspireerd Woord, maar soms wel erg interessant.
- God sprak voor het eerst weer tot Zacharia, Luk. 1:13-17.
- Nieuwe Testament vervuld en maakt het plan van God af! Het openbaart daarnaast ook meer in detail hoe het plan van God, in de eindtijd, zal worden uitgevoerd.
  - “Dat *vervuld* mag worden” (Matt. 1:22), in Christus wordt alles vervuld, Luk. 24:25-27.

Overzicht Nieuwe Testament

- 27 boeken/brieven
  - Georganiseerd naar categorie:
    - historische boeken: evangeliën en Handelingen
    - Brieven aan de gemeenten (Paulus)
    - Pastorale brieven (Paulus)
    - Algemene brieven (verschillende schrijvers)
    - Profetie (Openbaring)
- Het Oude Testament is de waarheid van het Nieuwe Testament in het verborgene; Het Nieuwe Testament is de waarheid van het Oude Testament geopenbaard.
- Het Oude Testament beloofde de Komende Redder, de Messias, door types, symbolen en profetie. Het Nieuwe Testament openbaart hem als zijnde Jezus Christus. Hebr. 1:1-2.

De evangeliën

- De evangeliën zijn niet primair biografisch (over het leven van Jezus), maar secundair natuurlijk wel.
- Over zijn leven wordt eigenlijk over de kindertijd (geboorte, 12 jarige Jezus in de Tempel) maar weinig vermeld. Voldoende voor ons om te weten wie Hij was en om te begrijpen waarom Hij begint met de bediening.
- Vier evangelisten
  - de Evangelisten vertellen een samenhangend verhaal, in harmonie, maar niet identiek
  - veel mensen zien in de Evangelisten een overeenkomst met de vier gezichten van de cherubs van Ezechiël: “de leeuw, de os, de man en de arend.” als in het *karakter* hiervan. De evangeliën laten de verschillende ‘*gezichten*’ of *kenmerken* zien van Jezus:
    - *Mattheüs* → de Messias-Koning van de Joden. De “Leeuw van Juda”;
    - *Markus* → evangelie aan de heidenen, de Romeinen, uitgelegd. Jezus als de dienende knecht (Os);
    - *Lukas* → Griekse heidenen, de “Zoon des Mensen”, de man.
    - *Johannes* → De Goddelijke Zoon, de Arend.

Evangelien

Mattheüs

Schrijver	: Mattheüs (Matt. 9:9), ook bekend als Levi, belastingambtenaar
Soort boek	: geschiedenis, een Evangelie (Goed Nieuws)
Geschreven	: +/- 60 n.C.
Doelgroep	: Grieks sprekende Joden
Sleuteltekst	: Matt. 1:22-23
Grote idee	: Jezus is de Messias (de Christus), vervulling van de beloften van het OT, Hij is de Zoon van God en Redder van de wereld die stierf voor onze zonden.

- De “Koning van de Joden”
- Meer dan 60 citaten uit het Oude Testament

Overzicht/indeling

- Introductie van de Koning
  - Genealogie, Matt. 1:1
    - Zoon van David, ergenaam van de Troon
    - Zoon van Abraham, beloofde Zaad
  - Geboorte van Jezus
    - Maagdelijke geboorte, essentieel ivm de erfzonde.
    - Immanuel, God met ons
  - De Wijzen uit het Oosten, Matt. 2:1-2
    - Moord op de kinderen in Bethlehem, Matt. 2:16
  - Introductie van- en door Johannes de Doper, Matt. 3:1-3; 3:16-17
    - Prediking van Johannes (Bekeringsoproep)
    - Jezus' doop door Johannes
    - God's zegen en bevestiging hier op
- De Weg van de Koning
  - Jezus start zijn bediening en prediking met de 40 dagen in de Woestijn.
    - Hij weerstaat de verleiding, i.t.t. Adam.
    - Hij vertrouwt op de Schrift, Matt. 4:3-4.
  - Vroege bediening van Jezus
    - Prediking, bekering! Matt. 4:17
    - Kiezen discipelen, Matt. 4:18-20
    - Hij raakt bekend onder het volk
  - Zaligsprekingen, Matt. 5:1-3
    1. De Wet van de Liefde, Matt. 5:43-48, “liefhebben wie je haten”
    2. De juiste motieven en het gebed
    3. Geld? Bezit? Matt. 6:20,24. Waar je schat is, is je hart!
    4. De Brede- en de Smalle Weg, volg de Smalle Weg, Matt. 7:13-14.
    5. De Wijzen en de Dwazen. Het woord horen en doen, huis op de rots bouwen!

- Het Volk van de Koning
  - De Heer strekt zich uit naar de mensen die in zonde zijn en Hem nodig hebben en niet naar de rijken en de machtigen. Matt. 9:11-13
  - demonstreert zijn Autoriteit op verschillende manieren
    - Autoriteit over ziekte, genezing van de mensen, Matt. 8:16-17
    - Autoriteit over de natuur, Matt. 8:26-27
    - Autoriteit over boze geesten
    - Autoriteit de zonde te vergeven, iets wat de Farizeeën absoluut *verwerpelijk* vonden.
    - Autoriteit over de dood, Matt. 9:24-26
  - Geeft de Autoriteit aan zijn discipelen, Matt. 10:5-8
- Reacties en respons op de Koning
  - Johannes de Doper in de gevangenis en deelt zijn twijfels, Matt. 11:2-3 “Bent u de komende [Messias]?”
  - Galilea → ongeïnteresseerd in het Evangelie
  - Farizeeën verwierpen hem, Matt. 12:14
  - Verwerping inwoners Nazaret. Matt. 13:55-58 “Profeet .. eigen stad”.
  - Open uitnodiging aan *iedereen* die gelooft, Matt. 11:28-29.
  - Gelijkenissen
    - De Zaaier
      - sommigen geloven, anderen verwerpen, sommigen haken af als het moeilijk wordt;
    - Het onkruid tussen het graan.
      - er zijn ongelovigen, ook in de kerken. Probeer mensen niet “er tussen uit te wieden”, God zal het na de oogst oplossen.
    - Het Mosterdzaad en Zuurdesem.
    - Schat, Parel (Evangelie)
    - Het net uitwerpen
- Verwachtingen rondom het Koninkrijk

Verwachtingen van andere mensen over het Koninkrijk en verwachtingen van de Here

  - De ‘spijziging van de 5.000’. Mensen verwachtten dat ze een ‘nieuwe Mozes’ hadden gezien, ze wilden gevoed worden, gratis voedsel..
  - Lopend over het water.
  - “Wat zeggen de mensen wie ik ben?”, Matt. 16:13-14
  - Hij is de Christus, zei Petrus. Matt. 16:15-16. Dat geeft echter ook weer bepaalde verwachtingen.
  - Veel Joden verwachtten niet in de ‘*lijdende* Koning-Knecht’ maar alleen maar in een overwinnende Messias die de Troon van David zou herstellen (en “de Romeinen het land uit zou gooien”..), Matt. 16:21.
    - De Here legt uit dat hij moet gaan sterven om de profetie te vervullen en dat ook de discipelen hun kruis moesten opnemen.
    - Nederig zijn om de ‘grootste’ te worden.
    - Rijk worden door je rijkdom weg te geven, Matt. 19:21
    - Leiden door te dienen
- Botsende Koninkrijken
  - Intocht in Jeruzalem, Matt. 21:8-9 “Hosanna, de Zoon van David” (verwachting overwinnende Koning, herstel van het Koninkrijk).
  - Reiniging van de Tempel
  - “Wee” over de Farizeeën en de Schriftgeleerden, Matt. 23:13

- Kroning van de Koning
  - Tekenen eind van de wereld, Matt. 24-25.
  - Profetie en gelijkenissen over en voor Israël en de volken. De Gemeente is hier niet “in beeld”! We kunnen er wel van leren, mogen hierdoor een stuk toekomst geopenbaard zien maar de kern is dat het gaat over God’s Volk, Israël, en de volken.
    - Verwoesting van de Tempel (Jaar 70)
    - Grote Verdrukking, Matt. 24:21
    - 2e Komst van Christus, Matt. 25:31-32
    - Les van de Vijgeboom,
“op een uur waarop u het niet zou denken, zal de Zoon des mensen komen”
    - Gelijkenis van de wijze en dwaze meisjes
    - Gelijkenis van de talenten
    - Oordeel over de volken
  - Het verraad van Judas
  - Laatste Avondmaal
  - Gebed in Gethsémané, Matt. 26:39
  - De Discipelen verlaten hem en vluchten
  - Pilatus, “koning der Joden”? → Soldaten, Matt. 27:28-31
  - Jezus’ Kruis werd zijn ‘troon’; boven hem werd een bord geplaatst met de ‘beschuldiging’ er op: “De Koning der Joden”. Matt. 27:36-37
  - Christus overwint de dood door op te staan
  - Door Zijn opstanding had Hij ‘*alle macht op Hemel én Aarde*’ gekregen (want hierdoor is de machthebber op aarde, de satan, verslagen!). Matt. 28:18-20
  - Hij geeft zijn discipelen de Zendingsopdracht, het Goede Nieuws van het Koninkrijk verkondigen over de hele wereld.

Jezus werd geboren als “Koning der Joden”, dat wordt direct in het begin van Mattheüs genoemd. Hij stierf eveneens als “Koning der Joden”. Immanuel, de God met ons. En dat zegt Hij aan het einde: “Ik ben met u”. Zijn kracht gaat mét ons, als wij Hem verkondigen!

Markus

- Schrijver : Johannes Markus.
- Werkte met Paulus en Petrus → Hand. 12:25; 1 Petr. 5:13
- Evangelie van Markus wordt ook wel “Evangelie van Petrus” genoemd.
- Soort boek : geschiedenis, een Evangelie (Goed Nieuws)
- Geschreven : +/- 50-55, w.s. oudste evangelie.
- Doelgroep : Romeinse gelovigen en ongelovigen. Veel referenties naar Romeinse gebruiken.
- Sleuteltekst : Mark. 10:45 “de Zoon des mensen is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en Zijn ziel te geven als losprijs voor velen.”
- Grote idee : Jezus de Christus, de Zoon van God, die kwam om de Vader te dienen door te sterven aan het kruis voor de zonde van de mens.

Opmerkingen

- geen genealogie in Markus, geen geboorte en jeugd vermeld
- pas vanaf dat Jezus’ bediening begint lezen we zijn verhaal. Romeinse ‘mindset’ was namelijk ook dat iemand z’n afkomst er niet toe deed, als ze ‘de klus maar klaarden’. Gezien de doelgroep werd dit dan ook simpelweg achterwege gelaten, i.t.t. bijv. Mattheus, geschreven voor de Joodse gelovigen waar de afkomst juist wél heel belangrijk was.

Overzicht

- Jezus’ bediening in Galilea
  - De grote vraag: “Wie is Jezus?”
  - Johannes de Doper
  - Kracht en autoriteit geopenbaard
    - in het onderwijs, Mark. 1:21-22
    - zieken genezen, Mark. 1:40-42
    - macht over zonde, vergaf de zonde van mensen
    - autoriteit over de sabbat, Mark. 2:27-28
    - autoriteit over boze geesten
  - Debat onder de mensen: “Wie is Hij!?”
    - De schriftgeleerden en farizeeën: Mark. 3:22. Hun opstelling zorgde voor ongeloof ook al konden ze niet ontkennen dat Hij macht en gezag had;
    - Discipelen, Mark. 4:37-41. “Wie is Deze toch, dat zelfs de wind en de zee Hem gehoorzaam zijn?”
    - Nazareeërs, Mark. 6:1-3 “Is dat niet de *timmermanszoon*?”.
    - Herodes vroeg zich af wie hij was, Mark. 6:14. *Angst* dat Johannes de Doper uit de dood was opgestaan,..
    - Petrus, Mark. 8:27-29. “De Christus”. Zijn werken, het bewijs, openbaarde dit zonder dat Hij het zelf hoefde te verkondigen.
- God’s dienstknecht moet lijden
  - Wat gaat de Messias doen?
    - Lijden: sterven en opstaan, Mark. 8:31
    - Wie hem volgen moeten ook lijden, zichzelf wegcijferen en ‘ontkennen’. Mark. 8:34-35 “Laat wie achter Mij aan wil komen zichzelf verloochenen, zijn kruis opnemen en Mij volgen. Want wie zijn leven zal willen behouden, die zal het verliezen; maar wie zijn leven zal verliezen omwille van Mij en om het Evangelie, die zal het behouden.”

- Transfiguratie → verheerlijking op de berg. Mark. 9:2-7. Petrus, Jakobus en Johannes. Zijn Majesteit, zijn Afkomst, wordt hen geopenbaard. Petrus verwijst hier later nog weer naar: “Want wij zijn geen kunstig bedachte verzinsels gevolgd, toen wij u de kracht en de komst van onze Heere Jezus Christus bekendmaakten, maar wij zijn *ooggetuigen* geweest van Zijn *majesteit*.” 2 Petrus 1:16.
- Wie wil leiden moet dienen. Mark. 9:34-35. Engelse ‘minister’ = dienaar.
- De discipelen dachten nog steeds dat ze autoriteit zouden krijgen, hadden de verwachting van een hersteld Koninkrijk. Mark. 10:35-37; 43-45.
- Christus’ dood en opstanding
  - Hoe wordt Jezus Koning?
    - De intocht in Jeruzalem, Mark. 11:8-9, op ‘koninklijke wijze’.
    - Reinigen van de Tempel
    - Profetie over Jeruzalem, verwoesting van de Tempel, Mark. 13:1-2. En tot op de dag van vandaag zien we dat deze woorden waar zijn geworden.
    - Pascha-maaltijd.
    - Verraad van Jezus, voor de hogepriester, Mark. 14:61-62
    - Kruisiging “Koning der Joden”
    - Romeinse centurion, Mark. 15:37-39 “Dit was een Zoon van God”.
  - Overwinning op de dood, door de opstanding. Mark. 16:4-6.
  - Verschijningen aan de discipelen, zendingsofdracht. Mark. 16:15. “Elk mens moet weten wie Hij is”.
  - Hemelvaart, Mark 16:19.

Lukas

- Schrijver : Lukas, Griekse arts, Kol. 4:14.
Soort boek : geschiedenis, een Evangelie (Goed Nieuws)
Geschreven : 60 v.C., datering adhv Handelingen.
Doelgroep : Grieken, “Theofilus” (*representeert* publiek van de schrijver)
Sleuteltekst : Lukas 19:10 “Zoon des mensen, te zoeken het verlorene”
Grote idee : Jezus is de Messias en de redder van de mensheid. Luk. 2:10-11.

Opmerkingen

Het Evangelie kan worden beschouwd als het resultaat van veel onderzoek door Lukas plus waarschijnlijk het getuigenis van Paulus.

Overzicht

- Introductie aan Theofilus
  - Beschrijving methode en doel van het boek
  - Werkt als een historicus, ooggetuigen en verslag samenstellen, Lukas 1:1-2
  - Checkte alle verhalen die hem waren verteld of het feitelijk klopte
  - Opgedragen aan Theofilus. Wellicht *sponsor* van het onderzoek.
  - De “feiten, om zeker te zijn”, Luk. 1:4.
  - Plaatst de zaken “in volgorde”, als in dat het een lopend, zinvol en goed (kloppend) verhaal is.
- Twee miraculeuze geboortes
  - Geboorte Johannes de Doper aangekondigd door een Engel aan Zacharias
  - Geboorte Jezus aangekondigd door een Engel aan Maria
  - Lied van Maria, Lied van Zacharias (Luk. 1:76-79)
  - Lukas benadrukt de liederen, de kunst, die de andere schrijvers niet vermelden. Kan te maken hebben met zijn eigen voorkeur voor kunst maar ook natuurlijk met de getuigen die hij sprak.
  - Engelen die geboorte aan de Herders aankondigen, Luk. 2:8-11
  - Zingende Engelen
  - Jezus naar de Tempel gebracht, Simeon en Anna.
  - 12 jaar later, Jezus in de Tempel, Luk. 2:42-47.
    - Verhaal moet bijna wel van Maria komen!
- Jezus Missie in Galilea
  - Voorbereiding door Johannes, in alle Evangelieën te vinden.
  - Genalogie van Jezus, vanaf Adam – de éérste mens. Pas nadat Jezus ruimschoots is geïntroduceerd. “Zoon des Mensen”, deel van het menselijke ras → daarom terug naar Adam, Luk. 3:23-38.
  - Overwinning van de satan, verzoeking in de woestijn
  - Tonen autoriteit
    - in zijn prediking
    - over de demonische geesten
    - over de ziekten
    - over de dieren (vissen in de zee)
    - over de zonde, kracht om te vergeven
    - over de sabbat
    - over de dood, Luk. 7:12-15 Opwekking van de jongen.
  - Belangrijke leringen, bijv. je vijanden liefhebben, Luk. 6:27-31

- Gelijkenissen, Luk. 8:9-10 “in het verborgene”, Jezus wilde dat mensen gingen onderzoeken wat hij vertelde.
- Wonderen en tekenen, bijv. Spijziging 5.000
- Verheerlijking op de berg¹), Luk. 9:29-35.
  - Transfiguratie is meestal halverwege tijdens het Evangelie, op het punt dat mensen zich gaan afvragen “Wie is hij?” en de transfiguratie bevestigd zijn goddelijkheid.
  - hierna volgt bij veel mensen de verwerping van Jezus
- De reis naar Jeruzalem
  - Openbaring dat hij zal sterven en opstaan, Luk. 9:20-22
  - Vanaf dat moment begon de ‘reis naar het kruis’, Luk. 9:51.
  - De discipelen worden onderwezen in de waarheden van/over het Koninkrijk
  - Eten met de farizeeën, Luk. 11:37-39. Er was vaak interactie met de farizeeën en zeker niet altijd negatief, maar meestal wel.
  - Omgang met *zondaars en armen*, Luk. 15:1-2. Gemopper hierover van de schriftgeleerden en farizeeërs.
  - (wederom) gelijkenissen, verloren schaap, Luk. 15:4-5. Jezus zag de verloren mensen en wilde ze terug brengen naar de Vader. Luk. 15:32.
  - Luk. 18:31-33, aankondiging van het opgaan naar Jeruzalem, kruisiging en opstanding
  - De redding van mensen die als ‘outcast’ werden beschouwd, zoals Zacheus. Luk. 19:9-10.
- De laatste week in Jeruzalem
  - Intocht in Jeruzalem, als een Koning
  - Jezus huilt over de stad, Luk. 19:41-42, dat ze niet zien wat er gaat gebeuren, verblind zijn.
  - Reiniging van de Tempel, verdrijven van de handelaren en geldwisselaars.
  - Paasmaaltijd met de discipelen, Luk. 22:13-15
  - *Verraad* door Judas, Luk. 22:47-48
  - De *verloochening* door Petrus, Luk. 22:55-57
  - Kruisiging, Luk. 23:33-34 “Vader vergeef het hun”
  - Opstanding na drie dagen, Luk. 24:2-6.
  - Verschijningen aan de discipelen, uitleg aan hen hoe de Messias *moest* lijden, Luk. 24:25-27.
- De Grote Opdracht
  - Hij liet ze zien en begrijpen en hun ogen openen, Luk. 24:45-46. Ook wij moeten beseffen dat we de Schrift wel in handen hebben, maar zonder de Heilige Geest niet kunnen begrijpen. *De natuurlijke man kan de dingen van God niet zien: “Maar de natuurlijke mens neemt de dingen van de Geest van God niet aan, want ze zijn dwaasheid voor hem. Hij kan ze ook niet leren kennen, omdat ze geestelijk beoordeeld worden.”*, 1 Kor. 2:14.
  - Discipelen krijgen de opdracht om als de ooggetuigen wat ze gezien en gehoord hebben te verkondigen in de wereld. Luk. 24:47-48. Deze opdracht is tot op de dag van vandaag nog in plaats; we hebben het ‘commando’ gekregen: ga en breng de boodschap van bekering en verlossing aan alle volken!
  - De discipelen keren terug naar Jeruzalem om daar te wachten op de komst van de Heilige Geest.

Handelingen begint op precies het punt, in Jeruzalem, waar het Evangelie van Lukas eindigt.

---

1 Nadere uitwerking/bijbelstudie: <https://bijbelstudie.info/de-transfiguratie-van-jezus-en-het-belang-er-van/>

Johannes

Schrijver	: Johannes, Zoon van Zebedeüs
Soort boek	: geschiedenis, een Evangelie (Goed Nieuws)
Geschreven	: +/- 90 n.C.
Doelgroep	: universeel
Sleuteltekst	: Joh. 20:31 “Jezus is de Christus, de zoon van God”
Grote idee	: Volledig mens, volledig God. De enige zoon van God.

Opmerkingen

Er zijn met de andere evangeliën een aantal verschillen. Johannes schreef zijn Evangelie ruimschoots na de andere (synoptische) Evangelisten. Johannes heeft een totaal ander perspectief en belicht een onderdeel van het werk van Jezus dat onderbelicht was gebleven.

De nadruk ligt op de Goddelijkheid van Christus.

Overzicht

- Jezus is Het Woord
  - Overeenkomst met Genesis “in het begin”, Joh. 1:1-3.
  - De Schepper = het Woord = Jezus werd een mens, Joh. 1:14
  - Jezus is het licht, die in een duistere wereld kwam (“laat er licht zijn”), Joh. 1:4-5
  - Zeven “titels” voor Jezus
    - Het Lam van God
    - De Zoon van God
    - Rabbi
    - Messias / Christus
    - Jezus van Nazareth
    - Koning van Israël
    - Zoon des Mensen, *door Jezus regelmatig gebruikt.*
- Wonderen en controverses
  - De bruiloft in Kana, Joh. 2:11
  - Reiniging van de Tempel, een 2e reiniging(?), Joh. 2:15-16
  - Ontmoeting met Nicodemus, Joh. 3:1-3 → wedergeboorte
  - Samaritaanse vrouw, Joh. 4:28-30 “Is dit niet de Christus?”
  - Jezus en de Sabbat, Joh. 5:8-10, genezing op de sabbat. “Je mag je bed niet op de sabbat dragen!”..
  - Jezus viert Pasen in Jeruzalem
  - Spijziging van de 5000 - Joh. 6:34-35, ze waren op weg om Pasen te vieren. Vandaar de enorme massa mensen.
  - Loofhuttenfeest (Tabernakel)
    - “Het water des levens” → wijst op Exodus. Joh: 7:1-2, 37.
    - “Licht van de wereld”
  - Feest van de wijding van de Tempel, Chanoeka, Joh. 10:22, 36
- Opwekking van Lazarus
  - Weer naar Jeruzalem. “Laten wij met Hem sterven, ..”, Joh. 11:7-8, 16
  - Alleen in Johannes te vinden. Lazarus was ziek, maar Jezus “arriveerde niet op tijd om hem te genezen” en Lazarus stierf maar werd opgewekt. “Ik ben de opstanding en het leven, geloof je dat?” Joh. 11:25-26.

- Zelfs hierna wilden de Joodse leiders niet geloven in hem en besloten hem te doden, Joh. 11:46-47, 53 “Deze man doet veel wonderen ... ter dood brengen”.
- Intocht in Jeruzalem “als een Koning”, Joh. 12
- Jezus laatste woorden en handelingen, dood en opwekking
  - Voetwassing bij het laatste avondmaal, Joh. 13:14-15 “doe zoals ik doe”
  - Spreekt over zijn liefde, blijdschap en vreugde. Hoe de discipelen zijn Liefde, vreugde en vrede zouden kennen, Joh. 13:34-35. Daaraan zullen de gelovigen herkend worden!
  - De belofte van de Heilige Geest, Joh. 16:7-8
  - Hoge priesterlijk Gebed, Joh. 17:4-5
  - Arrestatie van Jezus, verraden door Judas. Joh. 18:28. Ironisch genoeg wilden ze zelf het gerechtsgebouw niet in want het was ‘van de heidenen’: “zelf gingen zij het gerechtsgebouw niet binnen, om zich niet te verontreinigen, maar het Pascha te kunnen eten”. Terwijl ze middels verraad een moord aan het beramen waren. Hoezo “niet verontreinigen”?! De totale blindheid!
  - Aan het kruis genageld, stierf – Joh. 19:30
  - Opstanding en verschijning aan Maria Magdalena en de discipelen, Joh. 20:19-20.
  - Johannes gaat in op een de kern: Geloof in Christus als de Zoon van God brengt eeuwig leven, Joh. 20:30-31
- De Discipelen weer in dienst/hersteld
  - discipelen ontmoedig, gingen weer vissen, .. Joh. 21:3 en ontmoeten de opgestane Here Jezus die hen aan hun roeping herinnert. Ze vangen vervolgens een enorme hoeveelheid vis. Joh. 21:6-7 “net aan de rechterzijde”. Johannes zegt tegen Petrus “het is de Heer!”
  - Jezus eet met ze, vraagt Petrus tot 3x toe “Simon, hou je van mij..”. Joh. 21:16. Hij vraagt dit drie keer, want Petrus verloochende Hem tot drie maal toe. De 3-voudige vraag brengt dit Petrus dan ook pijnlijk in herinnering. Joh. 21:16. \Petrus wordt daarmee hersteld en wordt aangewezen door de Here als de leider van de Gemeente, maar er wordt hem ook gezegd dat hij als martelaar zal sterven. Joh. 21:19
  - Johannes zou een lang leven leiden, Joh. 21:20-22, 24. “Volg jij mij, Petrus”.

Het Evangelie is Johannes getuigenis na een lang leven in dienst van de Here.

Geschiedenis

Handelingen

Schrijver	: Lukas (m.m.v. Paulus?)
Soort boek	: Historisch
Geschreven	: +/- 63 n.C., voor de dood van Paulus
Doelgroep	: Vroege kerken, geadresseerd aan Theofilus, geschreven in tijd van transitie. Niet alles wat we hier lezen kunnen we in onze tijd nog verwachten, zoals bepaalde gaven (Genezing, tongen). 1 Kor. 13:8-10.
Sleuteltekst	: Hand. 1:8 “Gij zult kracht ontvangen [...] tot het einde der aarde”
Grote idee	: De verspreiding van het Evangelie door de Apostelen ihbz Petrus en Paulus en het verzet er tegen door de Joden, het ontstaan van de eerste heiden-gemeenten.

Overzicht

- Introductie – Apostelen voorbereid en opdracht gegeven
Handelingen begint waar Lukas-Evangelie stopt. Hand. 1:1.
  - Na de opstanding spreekt de Here over het Koninkrijk met de discipelen, Hand. 1:3-6. Discipelen verwachten op dát moment het Koninkrijk, de Here zegt hen echter dat dat niet de zaak is maar dat zij de H.G. zullen ontvangen en zijn getuigen moeten zijn
  - Hemelvaart van Christus, belofte wederkomst. Hand. 1:9-11.
  - Leiderschapsrol Petrus. Kiezen van een apostel ipv Judas. Hand. 1:21-22, gekozen vanuit een van de andere volgelingen die vanaf het begin er bij waren geweest.
    - Een Apostel moet dus iemand zijn, in principe, die vanaf begin er bij is geweest, gedoopt was door Johannes. Het Apostelschap *in bijbelse zin* is niet meer aan de orde.
    - Mensen die zich tegenwoordig ‘apostel’ noemen meten zich een titel aan die niet meer geldig is en niet aangemeten kan en mag worden.
- Opnieuw genade-aanbod aan het Volk Israël (hfst 2-12)
  - Pinksteren, Hand. 2:1-4.
    - Uitstorting van de Heilige Geest
    - Spreken in talen (“tongen”), mensen verstonden wat er gesproken werd, Hand. 2:4-6.
    - Prediking Petrus, Hand. 2:36. “Heer en Christus”. Veel mensen komen tot bekering.
    - Vergeving van zonde, Hand. 3:19-20
  - Vroege getuigen en verwerping
    - Hand. 5:30-33. Beraadslaagden om hen om te brengen...
    - Steniging Stefanus, steniging, Hand. 7:54-58.
  - Verspreiding Evangelie door de vervolging
    - Grote Christenvervolging, Hand. 8:1-4: verspreiding gelovigen én het Evangelie
    - Petrus → Cornelius. Evangelie ook naar de Heidenen, Hand. 10:44-45.
    - Als gevolg van de vervolgingen ging het Evangelie ook naar de Heidenen, Hand. 11:19-21. Gemeente in Antiochië ontstaat en wordt belangrijk centrum voor het christendom.

- Opnieuw genade-aanbod aan de Joden in de diaspora
In het eerste deel van de Handelingen ligt de nadruk op Petrus, nu komt de nadruk op het werk van Paulus te liggen.
  - Zendingsreizen Paulus
    - Paulus en Barnabas uitgezonden door Antiochië als zendingen, Hand. 13:2-3.
De Heilige Geest roept, de lokale kerk zendt uit.
    - Paulus gaat altijd éérst naar de Joden, naar de synagoges (bijv. Hand. 13:5). Als schriftgeleerde had hij een ingang in de synagoges en mócht daar ook onderwijzen. Als hij daar geen gehoor kreeg, ging hij vervolgens naar de heidenen in een plaats. Vgl. Hand. 13:45-46. De joden verzetten zich daar tegen.
    - Er ontstaan gemeenten die bestaan uit Joden én Heidenen.
  - Arrestatie Paulus
    - Paulus wist dat hij in Jeruzalem problemen tegemoet kon zien, desondanks ging hij er heen – net als de Here deed! En werd gearresteerd.
    - Overgebracht naar Caesarea, ondervraagd door Felix en Agrippa. Legt getuigenis af tegenover hen.
    - Overgebracht naar Rome, Hand. 28:17-28. Roept daar de Joodse leiders bijeen en verklaart dat omdat zij niet luisteren het Evangelie naar de Heidenen is gezonden. Vgl. Ook Hand. 13.
  - Het Evangelie naar de Heidenen → Einde van Handelingen.

De kerk of gemeente was niet “Plan B”. De Here wist vooraf dat dit zou gebeuren, zie ook de zendingsoopdracht. Als de opname zal zijn geweest dan zal God weer gaan handelen met Israël. Na de grote verdrukking zal hun blindheid worden weggenomen en zal Hij als de Messias-Koning terugkeren voor de Joden.

Handelingen laat ons deze transitie zien, hoe het Evangelie naar de hele wereld is gegaan. Zoals de Here ook had opgedragen in Hand. 1:3-6.

Gemeentelijke Brieven van Paulus

Romeinen

- Schrijver : Paulus, Rom 1:1, 7
Soort boek : Gemeentelijke brieven, aan specifieke kerken
Geschreven : +/- 57 n.C., vanuit Korinthe
Doelgroep : Gemeente Rome
Sleuteltekst : Rom. 1:16-17 “Ik schaam mij het Evangelie niet..rechtvaardigen zullen leven door geloof”
Grote idee : Uitleggen aan de gemeente van Rome én de hele wereld wat de grote fundamentele waarheden van het Evangelie zijn, ihb. de rechtvaardigmaking door geloof.

Opmerkingen

Dit is het Evangelie, maar dan door Paulus uitgelegd en toegepast. Paulus past daarbij in zijn brieven de volgende methodiek toe:

1. uitleg van de ‘doctrine’, de leer
2. de praktische toepassing.

Overzicht

- Introductie
  - Paulus leven en zijn roeping, Rom. 1:1-4
  - Hij was nog niet in Rome geweest. Andere brieven waren aan gemeenten waar hij persoonlijk bij betrokken was. Rom. 1:10-15. Hij verlangt deze gemeente te zien, de gelovigen in Rome te ontmoeten (waarvan hij een aantal wél kende)
  - Paulus zag het Evangelie als een ‘schuld’ die hij verschuldigd was te brengen aan de verloren mensen, Rom. 1:14
  - Het Evangelie is het wat de verlorenen kan redden, *als* zij geloven. Rom. 1:16
  - Redding kent maar een voorwaarde: geloof. Centraal in deze brief. Rom. 1:17. Citaat van Habakuk dat de rechtvaardigen zullen leven door geloof.
- De noodzakelijkheid van het Evangelie
  - Alle mensen hebben kennis gehad van de Waarheid, ergens op een punt in de geschiedenis, maar deze verworpen. Het kan zelfs door de zichtbare dingen gezien worden, Rom. 1:19-20. Ook zonder de Bijbel kun je God zien of onderkennen. Niemand heeft dus een excuus;
  - Wie zich afkeert van de waarheid leeft in zonde, is onder het oordeel, Rom. 1:28-32.
  - Zelfs de Joden, die beter konden weten, zijn schuldig aan het verwerpen van God, Rom. 2:1. “Je veroordeelt een ander, maar hebt zelf ook gezondigd”.
  - Alle mensen zijn zondaars en dus *schuldig*. Rom. 3:9-10, 22-23, en hebben Christus nodig.
- De kracht van het Evangelie
  - *Gerechtigd door geloof*
    - Redding, rechtvaardiging, door Geloof alleen. De Wet kan de mens niet redden, alleen geloof in Jezus, Rom. 3:24-25, 28.
    - Abraham is het bewijs. Niet gered door werken maar door geloof.
    - Jezus heeft alles gedaan dat noodzakelijk was voor de redding, aan het kruis. Rom. 5:6-8

- Vrijheid in Christus
  - Vrij van de zonde en de dood, om heilig te leven, Rom. 6:5-7. De oude mens is gekruisigd!
  - Vrij van de last van de Wet, de rituelen en ceremonies zijn voor ons niet meer van toepassing. Rom. 7:6. Niet meer naar de letter, maar door de Geest leven!
  - De zonde “klaagt ons niet meer aan”, Rom. 8:35, 38-39. De macht van de zonde, over ons leven, is verbroken. Voor eeuwig verzekerd in Christus, niets kan ons meer van Hem scheiden!
- Het Evangelie en de Joden

Paulus sprak er over dat het geen verschil maakt of je Jood of Heiden was, beide kunnen niet zonder Christus gered worden. Wat is dan ‘het voordeel’ dat je een Jood bent, wat is de plek van Israël’s plaats dan nu?

  - Israël’s verleden
    - Zorg, een last, over het volk, Rom. 9:2-4
    - Israël had de redding door Christus verworpen en hield, als volk, vast aan de wet.
  - Israël in het heden
    - Ook zij moeten zich bekeren van hun zonde en hun ‘werken’ (vgl. Boodschap profeten, Johannes de Doper, de Here Jezus, Petrus op de pinksterdag). Steeds weer die oproep aan Israël: “Bekeert u!”. De obsessie met de wet kan hun niet redden, Rom. 10:3-4. Christus is het einde van de wet.
    - Israël moet op dezelfde manier gered worden als de heidenen, Rom. 10:12-13.
  - Israël in de toekomst
    - De Here heeft Israël niet verworpen. Sommigen menen dat de Kerk in de plaats van Israël is gekomen (“verbondsleer”) maar dat is absoluut niet het geval. De verbonden met Israël zijn nog steeds bindend! Rom. 11:1-2.
    - God heeft Israël wel tijdelijk terzijde gesteld, als volk, maar hen niet verworpen. Rom. 11:25-26, “geheel Israël zal gered worden”. Dat zijn niet alle Joden, maar Israël als volk zal Hem op dat moment, als Hij komt, accepteren als de Messias.
- De transformerende kracht van het Evangelie
  - De gelovige die het Evangelie aanvaard heeft moet een veranderd mens zijn en een ander leven (gaan) leiden. Rom. 12:1-2. Je lichaam is een ‘levend offer’. Vernieuwing van je denken. Een gelovige dient een veranderde, nieuwe, levenswandel hebben.
  - Dient elkaar, Rom. 12:10-11. Dat is Op.a. de vrucht van het veranderde leven, het is wat de Here Jezus als opdracht gaf dat de gelovigen onderlinge liefde zouden hebben.
  - Gelovigen moeten zich onderwerpen aan de leiders, de regering, ténzij het zal leiden tot zonde. God komt eerst, we moeten God dienen boven de mensen. Wanneer leiders zeggen, bijv., dat we God niet mogen dienen is het toegestaan niet te gehoorzamen. Of bijvoorbeeld ingeval de overheid je opdraagt anderen te vervolgen, etc. (denk aan WOII, de jodenvervolging en daaraan niet meewerken). Rom. 13:1, 5-6. Ook regels/wetten die we niet leuk vinden, denk bijv. aan belastingen betalen... wetten die wij persoonlijk “niet eerlijk” vinden maar niet tegen het Woord ingaan. Denk aan Daniël. Hij onderwierp zich aan de regering ténzij,..
  - De geboden zijn nog steeds in werking als in dat zij nog steeds laten zien wat goed en fout is, Rom. 13:9-10 → De tien geboden. Vervuld door de liefde, zoals de Here wil dat we leven. We volgen de Wet dus niet plichtmatig en om onze redding te verdienen, we volgen Christus en vervullen op die manier de wet.
  - Elkaar niet veroordelen als gelovigen inzake persoonlijke keuzes. Bijvoorbeeld “eten, drinken, vieren dagen”. Dingen die het Evangelie niet raken. Rom. 14:4-5. Een belangrijk hoofdstuk als het gaat om éénheid tussen de gelovigen. We veroordelen elkaar vaak over deze zaken.

- Zet je persoonlijke voorkeuren opzij, Rom. 15:1-3, maar houdt rekening met de ‘zwakken’ in je gemeente. Het doel is een zegen te zijn, niet om je gelijk te halen!
- Conclusie, persoonlijke zaken en groeten
  - Plannen om naar Rome te komen
  - Zijn reis naar Jeruzalem (Op.a. ook om collecte-opbrengsten te brengen)
  - Vraagt om voorbede ivm reis naar Jeruzalem (Rom. 15:30-31)
  - Ontvang Febe als dienaar. Waarschijnlijk ook de persoon die de brief bracht in Rome. Rom. 16:1-2, zij kwam uit Kenchrea* en speelde een belangrijke rol in de bediening van het Evangelie.
  - Paulus noemt zijn medewerkers, we kunnen dit zien als een ‘eerbetoon’ maar ook als erkenning van hen door hem én dat zij door de gemeenten er voor erkend mochten worden hoe zij met hem het Evangelie hebben gebracht. Het zijn “de werkers achter de schermen” waar hij niet zonder kon.
  - Prijs aan de Romeinse gemeente en zegebede. Rom. 16:24-27.

*) Kenchrea

Kenchrea was belangrijk vanwege zijn haven waardoor goederen konden worden vervoerd tussen Klein-Azië en Italië, Achaje en Macedonië. Tegenwoordig staat Cenchrea bekend als Kechries, en het ligt aan de kust, ongeveer acht kilometer van het moderne Korinthe. Korinthe, de hoofdstad van de Romeinse provincie Achaia (het huidige Griekenland), was een stad op de landengte van Korinthe. Het was een grote stad die twee havens beheerste: Kenchrea (of Cenchreae) aan de oostkant van de landengte, en Lechaeumon aan de westkant.

Het is veelbetekenend dat er in Kenchrea een kerk werd opgericht. Van Paulus wordt niet specifiek genoemd dat hij de kerk in Kenchrea heeft opgericht, maar hij is een waarschijnlijke kandidaat. Paulus was “enige tijd in Korinte” (Handelingen 18:18), en hij zou ruimschoots de gelegenheid hebben gehad om in het nabijgelegen Kenchrea te dienen. Als het niet Paulus was die de kerk in Kenchrea stichtte, was het zeer waarschijnlijk iemand die gered werd door de bediening van Paulus in Korinte.

In zijn brief aan de Romeinen noemt Paulus Phoebe als een “diaken” (NIV) of “dienaar” (ESV) in de kerk van Kenchrea (Romeinen 16:1). Of ze nu wel of niet diaken was in een officiële hoedanigheid, Febe had blijkbaar een goede reputatie in de kerk, aangezien ze door Paulus werd geprezen en de opdracht kreeg om de brief van Paulus aan de Romeinen te bezorgen ([GotQuestions](#), Google Translate)

1 & 2 Korinthe-brief

Schrijver	: Paulus
Soort boek	: Gemeentelijke brief
Geschreven	: +/- 55-56 n.C.
Doelgroep	: Gemeente Korinthe
Sleuteltekst	: 2 Kor. 7:1-2 “laten wij onszelf reinigen van alle bezoedeling van vlees en geest, en de heiliging volbrengen in het vreten van God. Geef ons plaats in uw hart. Wij hebben niemand onrecht aangedaan, wij hebben niemand te gronde gericht, wij hebben niemand uitgebuit.”
Grote idee	: De fouten corrigeren en problemen van de gem. van Korinthe (en andere gemeenten), verdediging van Paulus bediening als apostel.

Opmerkingen

De brief is niet alleen aan Korinthe maar ook van toepassing voor alle gelovigen: “met allen [EBV: “en aan allen”] die de Naam van onze Heere Jezus Christus aanroepen, in elke plaats, zowel hun als onze Heere” (1 Kor. 1:1-2).

De brieven zijn ‘negatief’ qua inhoud, omdat het veel gaat om weerleggen van verkeerde zaken die gaande waren in Korinthe.

Overzicht

1 Korinthe

- Verdeeldheid
  - 1 Kor. 1:10 – laat er geen verdeeldheid zijn. In Korinthe was veel verdeeldheid, bijv. over leraren, 1 Kor. 1:11-13. “Is Christus verdeeld?”.
  - Wat gelovigen samenbindt, het Kruis, 1 Kor. 1:18
  - de verdeeldheid openbaart dat ze geestelijk onvolwassen zijn, 1 Kor. 3:1-3. “ik moet jullie als babies behandelen”.
  - De leraren hadden samen gewerkt in hun geestelijke opvoeding
  - Paulus was bezorgd over de vraag of ze wel trouw aan God waren (en niet over het feit dat ze over hem oordeelden, dat vond hij niet zo relevant), 1 Kor. 4:1-4: “*God* oordeelt mij, niet de mensen”.
- Wanorde in de Gemeente
  - Seksuele immoraliteit, 1 Kor. 5:1-2. Onacceptabele zonde in de gemeente
  - Maak God groot, ook met je lichaam, 1 Kor. 6:18-20, Tempel van de Heilige Geest. Je kunt niet zondigen en spiritueel zijn zoals sommigen beweren als zou je gewoon met je lichaam kunnen doen wat je wilt.
  - Seksualiteit hoort binnen het huwelijk, 1 Kor. 7:1-2. Blijf bij je eigen man/vrouw.
- Christelijke vrijheid
  - eten van vlees. Probleem in ‘gemengde gemeenten’ van Joden en Heidenen. Geef anderen geen aanstoot hierin. 1 Kor. 8:9-13; 1 Kor. 10:31-33.
  - Zoek niet je eigen voordeel maar het voordeel van de ander.
- De verordeningen in de Gemeente
  - Avondmaal, 1 Kor. 11:27-28. “Onderzoek jezelf”. Het Avondmaal werd een bacheanaal(!) en dit ontheiligde het avondmaal en de gemeente

- Geestelijke gaven
  - Gaven werden gebruikt als “competitie”, men stond zich er op voor “bepaalde gaven te hebben”.
  - Gaven zijn aanvullend, net als in het lichaam de organen en lichaamsdelen zijn, 1 Kor. 12:4-6
  - Liefde (*Agape*-liefde), elkaar opbouwen (stichtend) en orde zijn bepalend wanneer geestelijke gaven in de Gemeente voorkomen. 1 Kor. 14:26, 40. “Laat alle dingen op een *gepaste wijze en in goede orde* gebeuren.”.
- Corrigeren doctinres
  - Het Evangelie, 1 Kor. 15:1, 3-4. Het Evangelie gaat over “dat Christus *gestorven* is voor onze zonden, overeenkomstig de Schriften, en dat Hij *begraven* is, en dat Hij *opgewekt* is op de derde dag, overeenkomstig de Schriften”. Dát is het Evangelie, dát is de boodschap. Daarover mag géén discussie zijn.
  - Sommige betwijfelden de opstanding. Paulus benadrukt dat dit essentieel is. Als er geen opstanding is, is er geen redding. 1 Kor. 15:12-14
  - Geheimenis geopenbaard, *opstanding* uit de doden en de *opname* van de Gemeente: “ik vertel u een geheimenis: Wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden, in een ondeelbaar ogenblik, in een oogwenk, bij de laatste bazuin. Immers, de bazuin zal klinken en de doden zullen als onvergankelijke mensen opgewekt worden, en ook wij zullen veranderd worden.”, 1 Kor. 15:51-52; 1 Kor. 15:55-57
- Afsluiting brief, 1 Kor. 16
  - Korte instructie met betrekking tot een speciale collecte/offergave
  - reisplannen
  - oproep sterk te staan in het geloof.

2 Korinthe

De groep die zich tegen Paulus afzet groeit. Hij voelt zich genoodzaakt zich in deze 2e brief toch te verdedigen, in tegenstelling tot zijn eerdere opvatting (vgl. 1 Kor. 4:1-4). Zijn komst naar Korinthe was vertraagd en dit grijpen zij aan. 2 Kor. 1:15-16, 23.

- Kenmerken bediening Paulus
  - Paulus wilde hen sparen, de Here hield hem tegen en er waren andere zaken die zijn aandacht eisten;
  - sommigen betwijfelden zijn autoriteit, 2 Kor. 3:1 “Moet ik mijzelf weer bij u aanbevelen?”
  - Zijn autoriteit kwam van Christus! 2 Kor. 3:4-6
  - ondanks problemen, weerstand en vervolging, Paulus ging door het Woord te verkondigen. 2 Kor. 4:16-17
  - Zijn motieven waren zuiver!
    - De *eeuwigheid*, de wereld is maar tijdelijk!
    - het *oordeel* van Christus, 2 Kor. 5:10-11
    - de *liefde* van Christus, 2 Kor. 5:14-15. Eén is voor allen gestorven. Paulus zegt dat zijn leven niet van hém is, maar van Christus.
    - bediening van verzoening, 2 Kor. 5:19-20. “Laat je verzoenen met God!”.
  - Paulus bewees zijn oprechtheid door het lijden dat hij had doorstaan, 2 Kor. 6:3-5. Dat alles was het hem waard vanwege Christus!
  - Paulus verdedigt zijn gedrag: “Wij hebben niemand onrecht aangedaan, wij hebben niemand te gronde gericht, wij hebben niemand uitgebuit.”, 2 Kor. 7:2
- Collecte voor de heiligen in Jeruzalem
  - Inzameling voor Jeruzalem, Hand. 11:29-30. Grote armoede in Jeruzalem en hongersnood. De andere gemeenten ondersteunen de gemeente daar.

- Gemeenten in Macedonie waren zeer royaal geweest, 2 Kor. 8:1-2
- Aanmoediging aan Korinthe om ook genereus te zijn. Een jaar ervoor hadden ze een ‘commitment’ gemaakt hiervoor maar de gave was nog niet ontvangen in Jeruzalem,... 2 Kor. 8:10-11. “Doe wat je beloofd hebt”
- Wie geeft, moet blijmoedig geven.
“Laat ieder doen zoals hij in zijn hart voorgenomen heeft, niet met tegenzin of uit dwang, want God heeft een blijmoedige gever lief.”, 2 Kor. 9:7.
- God is de *bron van alles wat we hebben*, we kunnen geven en dan nog steeds genoeg hebben voor onszelf. 2 Kor. 9:8
- Niemand kan meer “uitgeven” dan God heeft gegeven, 2 Kor. 9:15
- Verdediging Paulus’ bediening
  - Sommigen waren “niet onder de indruk” van Paulus autoriteit.
  - Zijn autoriteit was niet gegrond in vleselijke zaken, 2 Kor. 10:2-4 maar in de Geest
  - Wie hem wilden ondergraven deden dit omdat ze een vals Evangelie predikten. Omdat Paulus hun leringen verwierp vielen ze hem persoonlijk aan. 2 Kor. 11:3-4. “Jullie accepteren een andere Christus”.
  - Wij zijn zwak. Is dat niet goed? Christus stierf in zwakheid! 2 Kor. 13:3-4
  - Paulus wilde zijn kracht aanwenden om hen te stichten op te bouwen, niet om hen schade toe te brengen, 2 Kor. 13:10.

Galaten

- Schrijver : Paulus
Soort boek : Gemeentelijke brieven
Geschreven : +/- 55 n.C.
Doelgroep : Gemeenten in Galatië
Sleuteltekst : Gal. 2:16 “dat een mens niet gerechtvaardigd wordt uit werken van de wet, maar door het geloof in Jezus Christus”
Grote idee : De verwarring over de doctrine die er heerste onder de galaten, tonen dat de redding is door geloof alleen en niet door werken van de Wet.

Opmerkingen

Verdediging van het Evangelie van de Here Jezus omdat ze in verwarring waren gebracht rond het thema Wet versus Genade.

Begrijp dat God niet blij is met onze eigen inspanningen en ‘offers’ die wij denken te moeten brengen, Hij is blij als we leven naar de Geest, anderen dienen, volgen in Christus en in Zijn voetspoor gaan. Wetticisme kan je niet redden, geloof wel!

Overzicht

- Verdediging van de autoriteit van Paulus.
Wanneer mensen *de boodschap* willen aanvallen, vallen ze *de boodschapper* aan. Vgl. o ok Korinthe, zodoende ondermijnden ze de boodschap van Paulus
  - Verrast en verdrietig dat de Galaten een vals Evangelie omarmden: “Zo snel van het Evangelie afgedreven”, Gal 1:6-7. Er is maar één Evangelie.
  - Paulus was een dienstknecht van Christus die het ware Evangelie bracht, Gal. 1:10-12. “*ben ik nu bezig mensen te overtuigen, of God? Of probeer ik mensen te behagen? Als ik immers nog mensen behaagde, zou ik geen dienstknecht van Christus zijn.*”.
  - Geroepen door de Here, Gal. 1:15-17. Hij was geen apostel gemaakt de anderen, maar door de Here zelf, rechtstreeks, geroepen door de Here.
  - Precies hetzelfde Evangelie als de andere Apostelen, Gal. 2:2, 9. Petrus, Johannes en Jakobus gaven hem en Barnabas ‘de zegen’ om te gaan.
  - Zijn autoriteit was gelijk aan die van Petrus, Gal. 2:11-12.
- De Doctrine van Redding door Geloof alleen
  - Geen noodzaak voor de heidenen om de Wet van Mozes te houden, de ceremoniele wet heeft afgedaan (sabbat, besnijdenis, verplichte feesten, enz). Gal. 2:16. Door de Wet wordt niemand gered immers?
  - De wet houden is een contradictie met het Evangelie en het werk van de Here, Gal. 2:21. Het stelt Christus’ werk, dood en opstanding, voorzover mogelijk, buiten werking.
  - Heilige Geest is ontvangen door geloof. Niet door werk der wet. Gal. 3:2-3. “begonnen in de geest, nu perfect gemaakt in/door het vlees?”. Werken van de Wet doen voegt niets toe aan je behoudenis!
    - Abraham → gerechtvaardigd door het Geloof, Gal. 3:6-7, Gal. 3:10-11
    - De Wet kan je niet redden maar wijst ons op Christus, Gal. 3:22, 24.
    - De wet zet een hoge, heilige, standaard en wij zijn niet in staat te voldoen aan die standaard. We zijn zelfs niet eens in staat de 10 geboden te houden. Niemand kan de wet van Mozes volbrengen. De Wet laat ons zien dat wij redding door geloof nodig hebben

- Ismaël en Izak, Gal. 4:23-24. De zonen van Abraham. Ismaël was ‘een vleselijke oplossing’; Izak was de belofte, door geloof. Als je op het vlees vertrouwt, ga je fout. Als je je redding wilt bewerken via ‘het vlees’ (wet) ga je ook fout.
- Wij zijn kinderen van de belofte, Gal. 4:28, 31.
- Praktische uitwerking van het Evangelie
  - Vrijheid versus gebondenheid
    - Geloof = vrijheid. Terugkeren onder de wet = gebondenheid. Gal. 5:1; Gal. 5:3-4 Het is ‘of-of’ en niet ‘en-en’.
    - Vrijheid <> wetteloosheid. Misbruik de vrijheid niet: “dien elkaar door de liefde. Want de hele wet wordt in één woord vervuld, namelijk hierin: U zult uw naaste liefhebben als uzelf.”, Gal. 5:13-14.
  - Vlees versus de Geest, Gal. 5:16-17
    - Vlees en Geest zijn tegenstrijdig
    - Werken van het vlees zijn “overspel, hoererie, onreinheid, losbandigheid, afgoderij, toverij, vijandschappen, ruzie, afgunst, woede-uitbarstingen, egoïsme, onenigheid, afwijkingen in de leer, jaloersheid, moord, dronkenschap, zwelgpacten, en dergelijke” Gal. 5:19-21. Dit zijn niet de zaken waar we ons als gelovige mee bezighouden!
    - Vruchten van de Geest zijn “liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, zelfbeheersing.”, Gal. 5:22. Dát is waar de gelovige kenbaar aan is, dat zijn de ‘werken’ waar de Wet zich niet tegen richt.
    - Zaaien en oogsten → waar je “voor” leeft, zul je oogsten. Gal. 6:7-8.
  - Het Kruis <> Besnijdenis, Gal. 6:14-15.
  - Resultaat van je leven moet zijn Vrede en Genade, Gal. 6:16: “allen die overeenkomstig deze regel wandelen: vrede en barmhartigheid zij over hen en over het Israël van God.”

Efeze

Schrijver	: Paulus
Soort boek	: Gemeentelijke brieven, vanuit gevangenschap in Rome
Geschreven	: +/- 62 n.C.
Doelgroep	: de gemeente van Efeze
Sleuteltekst	: Ef. 3:21 “Hem zij de heerlijkheid in de gemeente, door Christus Jezus, in alle geslachten, tot in alle eeuwigheid. Amen.”
Grote idee	: God’s doel: de redding van de mensheid en het doel van de Gemeente.

Overzicht

- Doctrine (leerstellingen) over de Gemeente
  - Gemeente als het Lichaam, Ef. 1:22-23
    - “Hij heeft alle dingen aan Zijn voeten onderworpen en heeft Hem als hoofd over alle dingen gegeven aan de gemeente, die Zijn lichaam is en de vervulling van Hem Die alles in allen vervult.”
    - Christus is het hoofd, de Gemeente is het lichaam.
      - Lofprijs aan God: de Vader, Zoon en Heilige Geest, Ef. 1:3,6
      - Gebed voor de ontwikkeling van de gemeente(n), Ef. 1:17-18
  - Gemeente als de Tempel, hoofdstuk 2
    - Ef. 2:4-6. Door genade behouden en geplaatst in de Hemelse Gewesten; “gezeten in Christus”. Wie gered is, behoort Christus toe, is één met Hem.
    - Geschapen tót goede werken, Ef. 2:8-10. Dat zijn goede werken die gedaan worden na dat we tot geloof komen, die God heeft weggelegd voor ons om te doen. Niet onze eigen werken, maar werken die God wil dat we doen.
    - Toegang tot God – voorheen alleen voor de priesters en hogepriester, maar nu in Christus hebben we door de Geest toegang tot de Vader. Ef. 2:13, 18
    - De Gemeente is een *Heilige Tempel*, Ef. 2:21-22. God woont niet meer in een gebouw, maar in de ménsen!
  - Het mysterie van de Gemeente
    - Uitgelegd → Geopenbaard, het geheimenis van de Gemeente, Ef. 3:3-5. Een mysterie is niet iets dat we niet weten, maar iets wat voorhéén niet gekend of bekend was. Het was verborgen in het Oude Testament maar nu geopenbaard door God.
    - Gedefinieerd → De heidenen *mede-erfgenamen*, Ef. 3:6
    - Gebed → Voorbede voor de gemeente, Ef. 3:16-19. Gebed dat de gelovige, de gemeente, gevuld wordt met de volheid van God.
- Gemeentelijke praktijk
  - De nieuwe mens
    - Waardig wandelen – conform onze roeping. Ef. 4:1-3. Een wandel in de geest, niet ‘in het vlees’ oftewel naar de ‘oude mens’ die alleen maar bezig is met zichzelf;
    - De geestelijke gaven uitoefenen. Ef. 4:7, 11-12. Gaven tot opbouw, lering, van de gemeente. Anders dan in Korinthe!
      - Apostelen
      - Profeten
      - Evangelisten
      - Herders
      - Leraren
    - Gaven kunnen worden uitgeoefend als we “de nieuwe mens aandoen”, Ef. 4:22-24. We doen ‘de oude, vieze’, kleren uit en de ‘nieuwe, schone’ kleding aan. De oude mens wordt hier vergeleken met vieze kleding die út moet.

- De Bruid
  - Huwelijk als illustratie van de relatie tussen Christus en de Gemeente*
  - Volgen van God, Ef. 5:1-2
  - Gevuld worden door de Geest, Ef. 5:18-21
  - Onderwerping aan het hoofd, Christus, zoals relatie man/vrouw, Ef. 5:23-24, 32. De gemeente dient zich te onderwerpen aan Christus zoals een vrouw zich onderwerpt aan de man. Dit is, v.w.b. het huwelijk, geen “slaafse onderwerping” zoals het vaak neergezet wordt, maar erkenning van het (geestelijk) leiderschap in een *gezonde* relatie.
- De Strijder
  - De gehoorzaamheid van de strijder
  - Ef. 6:5-7. De wil van God doen, vanuit het hart.
  - De kracht van de strijder, de geestelijke strijd. Ef. 6:10-11. Niet in je eigen kracht staan, dan zul je vallen. Staan in de kracht van God.
  - De uitrusting van de Soldaat. Ef. 6:14-17. Het beeld van een (Romeins) soldaat wordt gebruikt voor een geestelijke toepassing/uitleg.
- Slotwoorden
  - Voorbede, Ef. 6:19-20. Hieruit lezen we ook dat Paulus in de gevangenis zit.
  - Bid niet om vrijgelaten te worden maar om moed om het Woord te spreken, ook in die plaats, in de gevangenis, voor de rechter.

Filippenzen

Schrijver	: Paulus, gevangenisbrieven
Soort boek	: Gemeentelijke brief
Geschreven	: 61-62 n.C.
Doelgroep	: Gemeente van Filippi
Sleuteltekst	: Fil 4:4 “verheugt u in de Here”
Grote idee	: De heiligen in Filippi onderwijzen over het feit dat vreugde niet van omstandigheden afhangt maar van Christus.

Het *thema* van deze brief is “Wees blij in de Here”. Is het niet opmerkelijk dat over *vreugde* kan worden geschreven vanuit de gevangenis?

Overzicht

- Christus is het **Leven** van de gelovige (hfst 1)
  - Paulus heeft vertrouwen in de gelovigen in Filippi, Fil. 1:4-6, omdat hij vertrouwde op het werk van Christus *in* hen, het goede werk dat Hij in hen begonnen was.
  - Positieve perspectief van Paulus op zijn eigen leven, Fil. 1:12-14. Zijn ketenen waren een stimulans voor anderen om nog méér het Evangelie te verspreiden!
  - Het Evangelie belangrijker dan persoonlijke comfort, Fil. 1:18
  - Het leven is Christus, het sterven is winst. Fil. 1:20-21.
  - Paulus was niet bang voor de dood, hij wilde met Christus zijn, Fil. 1:23-24. Paulus beschouwde zijn eigen lijden als ‘kennelijke noodzaak’ en daarom kon hij daar ook mee leven.
  - He tverkondigen van het Evangelie is (elk) lijden waard wat daardoor veroorzaakt wordt, Fil. 1:27-30. “Wandel het Evangelie van Christus waardig [...] Want aan u is het uit genade gegeven in de zaak van Christus niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden”. Het is een privilege, aldus Paulus, als we lijden om Christus’ wil.
- Christus is het **Ideaal** van de gelovige (hfst 2)
  - Gelovigen moeten dienen in éénheid en nederigheid, Fil. 2:1-3. Essentieel in het dienen; eenheid en nederheid in ons dienen met elkaar en aan elkaar.
  - Christus’ voorbeeld in nederigheid, Fil. 2:5
    - Hij werd mens, Fil. 2:6-7. iets wat wij niet begrijpen, Hij, die God was, werd mens. *Vernederde* zich daartoe!
    - Hij liet zich kruisigen, gehoorzaam tot in de dood
    - Daarom is Hij nu verhoogd! Fil. 2:9-11.
  - Dien “zonder morren en meningsverschillen” Fil. 2:14, als kinderen van God.
  - Dien zoals Timotheüs en Epafroditus , Fil. 2:19-30. Hij stelt hen als voorbeeld. Wie Epafroditus was, is niet zeker. Waarschijnlijk iemand uit de gemeente van Filippi die bij Paulus was. De gemeente kon Paulus niet dienen, wegens de afstand, Epafroditus diende namens hen.
- Christus is het **Doel** van de gelovige (hfst 3)
  - Het vertrouwen is niet in het vlees, op de besnijdenis, Fil. 3:2-3. Vertrouw op Christus
  - Streef naar “gelijk worden aan Christus”, blijf niet in het verleden maar verder groeien in Christus, Fil. 3:13-14 “één ding doe ik: vergetend wat achter is, mij uitstrekkend naar wat voor is, jaag ik naar het doel: de prijs van de roeping van God, die van boven is, in Christus Jezus.”
  - Zoek naar gelovigen, goede christenen, om te volgen, Fil. 3:17.
  - Een dag zuleln we zijn als Jezus, tot die tijd: volg Hem, Fil. 3:20-21.

- Christus is de **Kracht** van de gelovige (hfst 4)
  - Wees één met elkaar, Fil. 4:2. Hij noemt twee gelovigen, Euodia en Syntyche, specifiek bij naam om één te zijn in de Here, en *kennelijke* onderlinge strijd(?) op te geven.
  - Verblijd je in de Here! Fil 4:4.
    - Door gebed, Fil. 4:6-7. Een gebedsleven dat niet in orde is, lijdt tot problemen, je hebt dan niet God's vrede in je leven omdat je geen omgang (meer) met Hem hebt en je alles zelf wilt dragen, dan ontbreekt vreugde in je leven.
    - Door God te Prijzen en prijzenswaardig te leven. Fil. 4:8, waarheid, eerbaar, rechtvaardig, rein: "als er enige deugd is en als er iets prijzenswaardigs is, bedenk dat.", Fil. 2:9.
    - Door "oefening en doen", niet alleen met de mond belijden maar ook doen wat je geleerd en gezien hebt, uit het Woord leven, Fil. 4:9.
    - Leer tevreden te zijn, ook in moeilijke omstandigheden, dat leidt tot vreugde, Fil 4:11: "want ik heb geleerd tevreden te zijn in de omstandigheden waarin ik verkeer.". Tevredenheid komt veelal niet spontaan, maar dat moet je vaak leren
    - Kracht in alle omstandigheden, Fil. 4:12-13: "Alle dingen kan ik aan door Christus, Die mij kracht geeft.". Dat betekent niet dat alles wat je maar wilt bereikbaar is 'door Christus' maar dat je aankunt wat op je weg komt, wat God op je weg brengt en de tegenstand.
    - Vertrouw God in je noden, Fil. 4:19.

Kolossenzen, Filemon

Schrijver : Paulus, gevangenisbrieven
Soort boek : Gemeentelijke brief, pastorale brief.
Geschreven : 61-62 n.C.
Doelgroep : Gemeente van Kolosse

Kolosse is een gemeentelijke brief, Filemon is een pastorale, persoonlijke, brief. De brieven zijn echter gerelateerd aan elkaar via Onesimus.

Kolosse

Sleuteltekst : Kol. 1:18-19, “het hoofd van de Gemeente, alle volheid in Christus”
Grote idee : Het leert de gemeente dat Christus de Eerste is en zij volledig zijn in Hem

- Gebed voor Kolosse
  - Gevuld met kennis en wijsheid, Kol. 1:9
  - Vracht draen in alle goede werken, Kol. 1:10
  - Gesterkt door God’s kracht, Kol. 1:18-19
- Christus de Eerstgeborene, de Eerste
  - In de Schepping, Kol. 1:16-17, alles is door Hem en voor Hem geschapten. Christus is God, de Schepper.
  - In de Gemeente, Kol. 1:18-19, “opdat Hij in allen de Eerste zou zijn.”
  - Aan het Kruis, Kol. 1:20. God’s plan is niet alleen de vergeving van onze zonde, maar herstel van de gehele schepping – Hij zal de hele wereld, het universum, herstellen! “alle dingen met Zichzelf verzoenen”
- De Wandel van de Gelovige in Christus
In alle brieven van Paulus gaat hij in op de theologie, doctrine, geloof en vervolgens op de praktische kant er van.
  - Wandel “in Hem”, Kol. 2:6-9
- Onze eenheid met Christus
  - Christus is ons leven. Wij zijn vanuit de dood overgegaan in het leven, Kol. 3:3-4.
  - De “nieuwe mens” aandoen, Kol. 3:8-10. “Lieg niet tegen elkaar, aangezien u de oude mens met zijn daden *uitgetrokken* hebt, en de nieuwe mens *aangetrokken* hebt [..] overeenkomstig het beeld van Hem Die hem geschapen heeft.”
- Conclusie
  - Tychikus en Onesimus, Gal. 4:7-9. Onesimus “*die één van jullie is*”. Onesimus kwam dus uit Kolosse → brief aan Filemon.

Filemon

- Doelgroep : Filemon, de Gemeente van Kolosse
Sleuteltekst : Fil. 1:15-16 “niet als een slaaf, maar een broeder”
Grote idee : Paulus vraagt Filemon zijn weggelopen slaaf Onesimus te vergeven. Een brief die prachtig het Evangelie illustreert.

Een persoonlijke brief aan één van de gelovigen in Kolosse, Filemon, van Paulus en Timotheüs. De Gemeente van Kolosse kwam samen in de woning van Filemon. Filemon was waarschijnlijk een man die in goede doen was, aangezien hij een woning had voldoende groot voor samenkomsten, en ook -op zijn minst- één slaaf had, Onesimus.

De brief is niet alleen persoonlijk maar ook aan de gemeente gericht, als in dat Paulus kennelijk wilde dat ook zij van de inhoud op de hoogte waren, want Paulus groet ook de gemeente. En het is uniek dat ook wij deze brief nog steeds kennen.

“Het gaat in deze brief uitsluitend om een praktische aangelegenheid. Paulus spreekt in deze brief tot een gelovige meester, Filémon, over een slaaf, Onésimus, die van Filémon is weggelopen en door hem, Paulus, weer is teruggestuurd. Het is een brief over een slaaf die bij zijn meester in de schuld staat. Paulus wil die meester helpen om zijn slaaf, die hem zo heeft benadeeld, in liefde te ontvangen. In deze brief zie je dat het christelijk geloof niet alleen bestaat uit wat je gelooft, maar ook hoe je het geloof verwerkelijk.” ([KingComments](#)).

- Introductie
  - Filemon’s karakter
  - Filemon’s liefde en geloof, Fil. 1:4-5
  - Een zegen voor de gelovigen, Fil. 1:6-7
- Paulus pleit voor Onesimus
  - Paulus pleit niet vanuit zijn autoriteit als Apostel, maar in liefde. Fil. 1:8-9.
  - Onesimus’ leven is veranderd, Fil. 1:10-12. “mijn zoon [*in geloof*], die ik heb voortgebracht toen ik in boeien geslagen was [...] voorheen voor u van geen nut, maar nu is hij voor u en voor mij van veel nut.”
  - Paulus stuurt hem terug om de zaken met zijn meester in orde te maken, Fil. 1:13-14, maar geeft duidelijk aan dat hij Onesimus graag bij hem had gehouden.
  - Vraag Onesimus als een *broeder* te ontvangen en niet als een *slaaf*, Fil. 1:15-16.

Onesimus deed dingen die, zeker in die tijd, niet in orde waren. Hij had Filemon schade berokkend door weg te gaan. Misschien zelfs dingen gestolen of vernield. Paulus’ verzoek zou -zeker in die tijd- dan ook als “onrechtvaardig” richting Filemon uitgelegd kunnen worden.

Had Onesimus immers geen straf verdiend? Zou het niet “oneerlijk” zijn als Onesimus omdat hij nu christen was geworden vrijuit ging en zijn straf ontliiep?

- Paulus redenering hierover?
  - Zowel Onesimus als Filemon delen een schuld. Fil. 1:18-19. Paulus biedt aan: “ik vergoed de schade” als in *geldelijke* schade. Of “ik koop hem vrij”. Maar hij merkt er iets bij op: “om niet te zeggen dat u ook uzelf aan mij schuldig bent.” Oftewel, Filemon heeft ook een “schuld” aan Paulus, en *waarschijnlijk* bedoelt Paulus daarmee dat hij door Paulus tot geloof is gekomen.
  - Ze hebben een gedeelde vreugde. Fil. 1:20-21. “Je zult méér doen dan ik vraag”.

Het is bijzonder dat deze brief in de Canon is opgenomen. De reden is waarschijnlijk dat dit een beeld is van het Evangelie. Wij zijn ook weggelopen van God, onze schuld is betaald door iemand anders: Christus Jezus. En we hebben vergeving ontvangen.

Daarom zijn wij geen slaven meer (Romeinen 6:16-20) van de zonde, van het oude leven (de slavernij waarin Onesimus was), maar vrijgekocht door Christus, die de schuld betaalde. Daardoor zijn we geen slaven meer, maar zonen, geadopteerd door God.

Daardoor wordt gerechtigheid gedaan én genade getoond wordt, door Christus Jezus, en wij kunnen terugkeren naar God. Waardoor we in plaats van *onnutige* slaven nu *nuttige* dienaren van God zijn.

De brief is dus niet alleen zomaar een smeekbede van Paulus aan Filemon om de slaaf Onesimus vrij te laten en Paulus te laten dienen als broeder in Christus maar een stuk praktijkonderwijs, het Evangelie feitelijk praktisch, typologisch, weergegeven in deze levens van Filemon en zijn slaaf.

1 & 2 Thessalonicenzen

Schrijver	: Paulus
Soort boek	: Gemeentelijke brieven
Geschreven	: 52-53 n.C.
Doelgroep	: Gemeente Thessalonica
Sleuteltekst	: 1 Th. 1:7,10
Grote idee	: De Thessalonicenzen bemoedigen en aanmoedigen de Here te blijven dienen en uit te zien naar Zijn komst.

Deze brieven behoren tot de vroegste NT'sche geschriften.

1 Thessalonicenzen

In elk hoofdstuk benoemt Paulus aan het einde het komen van Christus Jezus.

- Een voorbeeld in Geloof
  - dank voor het geloof, de trouw, van deze gemeente, 1 Th. 1:2-3
  - trouwe volgers van Paulus' Evangelie, 1 Th. 1:6
  - een voorbeeld voor andere gemeenten, 1 Th. 1:7,10
  - hun geloof was zichtbaar in hun veranderde levens, in de verwachting die ze hadden van Christus' wederkomst.
- Een voorbeeld in Dienen
  - Paulus en zijn team waren hun voorbeeld, dat volgden zij nu, 1 Th. 2:1
  - Paulus c.s. spraken de waarheid, 1 Th. 2:2-3
  - Paulus c.s. kwamen niet met valse, onzuivere, bedoelingen, 1 Th. 2:5-6
  - Paulus c.s. hebben met oprechte liefde en tederheid gediend in Thessalonica. 1 Th. 2:7-8. Paulus gaf 'zichzelf', diende uit zuivere motieven.
  - Paulus c.s. hebben hun taak onberispelijk uitgevoerd.
  - De Thessalonicenzen dienden de Here op dezelfde manier! 1 Th. 2:19-20. "U bent immers onze heerlijkheid en blijdschap." - ze doen wat ze geacht werden te doen, volgen en een voorbeeld voor anderen om na te volgen.
- Een voorbeeld in Trouw
  - Paulus maakt zich zorgen over de vervolging en stuurt Timotheüs om hun te steunen en troosten, 1 Th. 3:1-2
  - Paulus wist dat ze moeilijkheden moesten verduren, maar Timotheüs kwam terug met goed nieuws over hun geloofstrouw, 1 Th. 3:6-8.
  - Voorbede voor de gemeente, 1 Th. 3:13.
    - Wandelen met de Here,
    - Zuiver in gedrag,
    - Een goed getuigenis, 1 Th. 4:11-12.
- Een voorbeeld in Hoop
  - Vragen over wat er gebeurde als de gelovigen sterven voor de wederkomst. Door het verstrijken van de tijd overleden er mensen en dit riep vragen op bij de gelovigen. Wat gebeurde er met hen die overleden waren?
  - Paulus bevestigt: "De Here laat niemand achter", 1 Th. 4:13-14 – wij hebben hoop! Ze worden opgewekt
  - Bij de komst van Christus zullen de overledenen éérst opstaan uit de dood, 1 Th. 4:15-16
  - Wie dan nog leven worden opgenomen om met de Here te zijn, 1 Th. 4:17-18, dit zijn troostende woorden voor hen maar ook voor ons!

- Een voorbeeld van Geloof in Actie
  - De komst van de Here is ‘plotseling’. Als een dief in de nacht, 1 Th. 5:1-2. Doe niet aan berekeningen van data, geen voorspellingen.
  - We weten niet wanneer Christus komt toch mogen we er niet door worden overvallen want we weten dat Hij komt. Wij zijn niet in duisternis immers? 1 Th. 5:4-6
  - Dat we wachten moet niet leiden tot ‘niets doen’, maar motiveren om in actie te komen, om Christus te dienen en heilig te leven, 1 Th. 5:14-15; 1 Th. 5:23-24

2 Thessalonicenzen

- Volhouden ondanks vervolging
  - terwijl we Christus verwachten, 2 Th. 1:3-4
- Christus wordt groot gemaakt bij Zijn Komst
  - in het oordeel over de verdrukkers, 2 Th. 1:6-8
  - in het geloof van de heiligen, 2 Th. 1:10
- De komst van de antichrist
  - grote afval voordat de antichrist zich openbaart, 2 Th. 2:1-3. Door de eeuwen heen hebben we afval gezien, maar niet zo’n massale afwijzing als in de laatste eeuw. Zelfs van hen die ‘christenen’ worden genoemd
  - openbaring van de mens van de wetteloosheid, 2 Th. 2:3-4, die zich in de Tempel gaat zetten en als God wil laten vereren. Herbouw van de Tempel is noodzakelijk hiervoor en zal ook gebeuren, zie ook alle profetie hierover in het OT.
  - De antichrist krijgt macht van de satan maar wordt door de Here vernietigd, 2 Th. 2:8-9
- Christus dienen totdat Hij komt
  - Wat doen we tot die tijd? God dienen tot Christus komt, 2 Th. 2:17-18.
  - Niet ‘werkloos’ gaan zitten wachten op Zijn komst, integendeel. 2 Th. 3:11-13. “En u, broeders, word niet moe goed te doen.”

Pastorale Brieven van Paulus

Brieven aan Timotheüs en Titus

Schrijver : Paulus
Soort boek : Pastorale boeken
Doelgroep : Timotheüs en Titus

Timotheüs

Geschreven : 64-67 n.C., gevangenschap
Sleuteltekst : 2 Tim 3:13, 16-17, “alle schrift is door God ingegeven” (beide brieve)
Grote idee : Timotheüs bemoedigen in zijn leiderschap van de gemeente, dat hij getrouw mag vertrouwen op de Schriften.

De Schriften zijn afdoende of zoals men vroeger zei: “genoegzaam”, en kunnen ons wijs maken. We hebben geen visioenen, profetie of stapels boeken van anderen nodig. De Bijbel is alles wat we hebben en nodig hebben. Hou je daar aan. Dat was Paulus boodschap aan zijn geliefde mede-arbeider en ‘kind in het geloof’.

Paulus zegt “ik heb hier uit geleefd, jij hebt dat nagevolgd”. Dat is de enige manier als we de waarheid willen verkondigen: alleen putten uit de Schriften, niet vertrouwen op mensen of gevoel maar het Woord! Het woord is duurzaam en sterk en houdt ons bij de Here God.

1e brief

Sleutelvers voor deze brief is 1 Tim. 3:15, “Mocht ik nog uitblijven, dan weet gij, hoe men zich behoort te gedragen in het huis Gods, dat is de gemeente van de levende God, een pijler en fundament der waarheid.”

- **Over de Gemeente**
  - Doctrine in de Gemeente
    - goede doctrine (leer) in de gemeente onderwijzen. 1 Tim. 1:3
In dit vers lezen we dat hij in Efeze was en er voor moest zorgen dat de leer die onderwezen werd gezond, juist, was.
    - Het Evangelie was aan Paulus toevertrouwd, 1 Tim. 1:11-12
    - Paulus draagt dit over aan Timotheüs, 1 Tim. 1:18-19
  - Gebed in de Gemeente
    - bidden voor de overheid, 1 Tim. 2:1-2. Bedenk dat het hier, in die tijd, bepaald geen vrienden van de gemeente waren!
    - Opdat we het Evangelie in vrede en rust mogen delen, 1 Tim. 2:2-4
    - Bidt met een rein geweten, zorg dat je rein bent, 1 Tim. 2:8
  - Orde in de Gemeente
    - Leiderschap in de gemeente bij de man, 1 Tim. 2:12-13
    - De rol van vrouwen in de gemeente, 1 Tim 2:9-10
- **Over de dienaren (leiders) in de gemeente**
  - Kwalificaties van dienaren (en hun partners en gezin!)
    - De opziener(s) (leidende oudsten, voorganger), 1 Tim. 3:1-7. Hoe zal iemand die zijn eigen huis niet kan leiden, de gemeente leiden? De opziener is verantwoordelijk voor Op.a. de leer in de gemeente en geeft leiding waarbij zijn eigen leven het ‘levende voorbeeld’ moet zijn
    - de diakenen in de gemeente, 1 Tim. 3:8-13

- Gedrag van dienaren, i.h.b.z. Timotheüs
  - sterk in doctrine, het ‘juist onderwijzen en toepassen’ van de leerstellige feiten en opvattingen van de Bijbel, van het Evangelie. 1 Tim. 4:6-7. “Oefen u in de godsvrucht.”
  - een voorbeeld voor de gelovigen, 1 Tim. 4:12-13. “wees een voorbeeld voor de gelovigen in woord, in wandel, in liefde, in geloof en in reinheid.”
  - Timotheüs moet toezien op zichzelf, opletten dat hij niet zelf afwijkt van de juiste leer, 1 Tim. 4:15-16. Met andere woorden niet alleen het juiste onderwijzen, maar dit ook zelf geloven én doen.
- Gedrag van Timotheüs
  - mensen met respect behandelen, 1 Tim. 5:1-2
  - zorg dragen voor de weduwen, 1 Tim. 5:3-4. De eerste die zorg moeten verlenen is de familie, doet die dat niet of zijn mensen op zichzelf aangewezen dan moet de gemeente deze zorg verlenen.
  - Streven naar tevreden zijn met wat je hebt, niet streven naar rijkdom. Een persoonlijke waarschuwing, 1 Tim. 6:8-10. “Want de wortel van alle kwaad is de geldzucht. Door daarnaar te haken zijn sommigen van het geloof afgedwaald en hebben zich met vele smarten doorboord. Gij daarentegen, o mens Gods, ontvlucht deze dingen, doch jaag naar gerechtigheid, godsvrucht, geloof, liefde, volharding en zachtzinnigheid.”. Achter geld en goed aanjagen brengt alleen maar ongeluk en kan je zelfs van het geloof af laten dwalen
  - Blijf bij, hou vast, aan wat je geleerd is, wat aan je toevertrouwd is (*Evangelie dat aan Paulus toevertrouwd was, 1 Tim. 1:11-12*), 1 Tim. 6:20-21.

2e brief

- Trouw blijven in
  - doctrine
    - zonder angst maar in God’s kracht, 2 Tim. 1:7-8
    - houd vast aan gezonde woorden, de aan Paulus waren toevertrouwd en via Paulus aan Timotheüs. 2 Tim. 1:13-14
  - staan in de genade
    - investeren in trouwe mannen die anderen kunnen onderwijzen, 2 Tim. 2:1-2. Dit is de goe methode voor het overdragen van het Evangelie, via discipelschap. Paulus onderwees zijn leerlingen, zijn leerlingen onderwezen weer anderen, etc. en zo groeit de gemeente, organisch, steeds verder.
    - Volharden als ‘een goed soldaat’, 2 Tim. 2:3-4. Totale overgave en volharding. Jezus volgen en anderen dienen is geen zaak voor mensen die niets verdragen en niet volharden.
    - Bestuderen van het Woord van God. 2 Tim. 2:15-16. Het Woord niet verdraaien maar juist ‘verdelen’ (van het Engelse “divide”) of “*rechte voren trekken*” (NL). Je werk dus op een juiste manier uitvoeren als het gaat om het uitleggen van de Bijbel.
    - Doen wat juist is. 2 Tim. 2:22-23. Leef rechtvaardig, ga domme strijdvragen uit de weg.
    - Geduldig anderen onderwijzen. 2 Tim. 2:24-25
  - gevaarlijke tijden en omstandigheden
    - vertrouw en blijf bij wat je geleerd is, slechte mensen die verleidingen brengen zullen er meer en meer komen, blijf bij wat je geleerd is, 2 Tim. 3:13-14
    - De schrift is ingegeven door God, 2 Tim. 3:16-17.

- prediking van het Woord
  - ook als mensen het niet willen horen 2 Tim. 4:2-4. “Gelegen of ongelegen”: verkondig het woord! ² – dit kan echter ook opgevat worden als: als het jezelf gelegen komt maar ook als het je ongelegen komt, loop daar niet voor weg. Of het nu een populaire boodschap is, of niet.
  - Doe dit “tot je race gelopen is” met andere woorden hou dit vol tot aan het einde, letterlijk en figuurlijk. 2 Tim. 4:6-8, Paulus stelt zichzelf daar als voorbeeld voor Timotheüs. Dat is geen opschepperij maar een oproep: “zet de race voort”.

Wat wil je nog meegeven aan je discipel, als je einde nadert? Het belangrijkste wat Paulus nog wilde doorgeven aan Timotheüs: focus op het Woord van God. Een waarschuwing tegen valse doctrine en oproep aan Timotheüs zelf bij ‘de rechte weg’ te blijven.

Zie ook <https://bijbelstudie.info/slechte-mensen-en-bedriegers-gaan-van-kwaad-tot-erger/>

Titus

Geschreven : 64-66, vanuit Efeze (tussen 1e en 2e gevangenschap)

Sleuteltekst : Titus 1:5, “dat gij in orde zoudt brengen hetgeen nog verbetering behoefde, en dat gij, zoals ik u opdroeg, in alle steden als oudsten zoudt aanstellen”

Grote idee : Titus bemoedigen in zijn lastige opdracht op de valse leer die onder de kretenzen opgang had gedaan te corrigeren en de orde in de gemeenten te herstellen.

Titus was voorganger, een opziener en medewerker van Paulus, in Kreta, door Paulus daar achtergelaten met de bedoeling de gemeenten te structureren en goed leiderschap in te stellen.

- De leiders van de Gemeente
  - Noodzaak voor een goed karakter, voor goede leiders. Tit. 1:6-9
  - Noodzaak voor correctie, er zijn veel ‘ongeregelden’ in de gemeenten, Tit. 1:10-13.
- De wandel van de Gemeente
  - Titus als voorbeeld, Tit. 2:7-8
  - Doe dit door Genade, Tit. 2:11-12
- De staat en toestand van de Gemeente
  - plicht naar de buitenwereld, Tit. 3:1-2, onderwerping aan overheid, gezag, geen kwaadsprekerij.
  - De discipline binnen de Gemeente zelf, Tit. 3:9.
    - Geen dwaze vragen, discussies over geslachtsregisters (van belang voor Joden), twist en strijd over de Wet (van Mozes) ontwijken want dat is doelloos en nutteloos., Tit. 3:8-9
    - Afwijzen van scheuringmakers en dwaalleraren, Tit. 3:10-11. Wijs ze eerst terecht maar als mensen volharden, scheid je dan af van ze.
- Conclusie
  - Goede werken, vrucht dragen. Tit. 3:14-15

---

² de opdracht uit Matt. 28:18-20, Markus 16:15; Joh. 20:21; Lukas 24:46-49 en Hand. 1:8. Dat is geen vrijblijvende opdracht. Het is niet iets wat je kunt weigeren onder het mom van “komt me vandaag even niet uit” of “ik ben niet geroepen” of “Ja, maar dat is de taak van een Evangelist!”. We zijn allemaal geroepen. Niemand uitgezonderd. Gelegen of ongelegen, verkondig het Woord, zegt de Apostel in 2 Timotheüs 4:2. Lukas 9:60. Paulus zei zelfs: “wee mij, als ik het Evangelie *niet* verkondig!” (1 Kor. 9:16).

Zie ook <https://bijbelstudie.info/evangelisatie-maar-zij-hebben-mozes-en-de-profeten/>

Algemene brieven

Hebreeën

- Schrijver : Waarschijnlijk Paulus, maar de auteur is niet zeker
Soort boek : Algemene zendbrief
Geschreven : Rond 66 n.C., in elk geval voor de verwoesting van de tempel want deze wordt nog genoemd in de Hebreeën (als in functie zijnde)
Doelgroep : Joodse gelovigen
Sleuteltekst : Hebr. 8:6-7
'Nu echter heeft Hij een zoveel verhevener dienst verkregen, als Hij de middelaar is van een beter verbond, waarvan de rechtskracht op betere beloften berust. 'Want indien dat eerste onberispelijk ware geweest, zou er geen plaats gezocht zijn voor een tweede.'
Grote idee : De gelovigen waarschuwen voor terugkeer naar het Judaïsme omdat er iets beters voor in de plaats is gekomen. *“Jesus is beter dan het Judaïsme”*

Vele Joodse gelovigen mistten het Judaïsme, de rituelen, de samenkomsten. De offers. De priesters. Ze worstelden daarom met wat ze *verlaten* hadden, ervoeren dat als een verlies. De eerste tien hoofdstukken gaan daarom uitgebreid in op wat Jezus heeft gedaan als Hogepriester voor Zijn volk.

Overzicht

- Doctrine (1-10)
  - Beter dan de profeten
    - Jezus ‘beter’ dan de profeten, een *grotere* openbaring van God. Hebr. 1:1-2. Het doet het OT niet tekort, maar er is iets *nóg* mooier, *nóg* groter gekomen.
  - Beter dan de Engelen
    - Geschapen dienaren. Hebr. 1:13-14.
    - Onvergelijkbaar met Christus, die de Zoon van God is. Hebr. 1:4-5
  - Beter dan Mozes
    - Voor Joden bijna onvoorstelbaar, Mozes was ‘de grootste’ in het Jodendom. Maar Christus was groter dan hem, Hebr. 3:5-6.
    - Mozes was een dienaar, Christus werd gediend – Hij was de Erfgenaam en daarmee superieur
  - Beter dan Aaron
    - Een groter, een *hoger*, priesterschap. Het priesterschap van Aaron en zijn nakomelingen was goed, maar het Priesterschap van Christus is perfect. Hij is Eeuwig. Hebr. 7:24-25, I.t.t. de menselijke priesters, en dus een ‘onveranderlijk priesterschap’.
    - Melchisedek, Koning der Gerechtigheid. Christus is ‘naar deze ordening’. Hij was zondeloos, volmaakt. Priesters moesten *voor hun eigen zonden* offeren, Christus *offerde zichzelf*. Het was een éénmalig, perfect, offer.
    - Een *groter* offer dan wat de priesters brachten. Hebr. 10:4, 10, 14. Het offeren van dieren was een bedekking, maar wastte de zonde niet weg. Ze werden *“onzichtbaar”* maar *niet weggenomen*.
- Praktisch (10-13)
  - Wees loyaal aan Christus
    - Zeker weten dat je doet waarvan je weet dat het goed is (in God’s ogen), heb vertrouwen en geloof, Hebr. 10:22-23.

- Heb vrees voor terugkeer naar de Wet, naar het Judaïsme Daarmee loop je weg van Christus en verwacht het weer van 'de Wet', en vertrapt het werk van Christus. Teruggaan naar 'de Tempeldienst' is verachten van de Genade. Dat heeft eeuwige consequenties.
'Hoeveel zwaarder straf, meent gij, zal hij verdienen, die de Zoon van God met voeten heeft getreden, het bloed des verbonds, waardoor hij geheiligd was, onrein geacht en de Geest der genade gesmaad heeft?' - Hebr. 10:29-31.
- Voorbeelden in het Geloof
  - Voornamelijk mensen die vóór de Wet van Mozes leefden! Abel, Henoch, Noach. Allemaal dienden en eerden ze God, zonder de Wet! Hun geloof maakte hen rechtvaardig. Zonder geloof is rechtvaardiging niet mogelijk. Hebr. 11:5-6
  - Abraham, Sarah, Izak, Jakob – Hebr. 11:8-9. Gehoorzaamheid, door geloof. Daardoor kregen ze toegang tot God, kregen ze deel aan de Belofte. Hij herinnert hen er aan dat de kinderen van God altijd *pelgrims* waren geweest, dat een stenen gebouw, de Tempel, geen noodzaak is om God te dienen. Ze keken uit naar een andere stad, in de toekomst. Een hemelse plaats.
  - Jozef, Mozes, Jozua, de richters. Hebr. 11:24-26. Mozes koos niet voor het 'luxe leven' aan het hof. Hij wist dat God grotere rijkdom gaf dan de aardse rijkdom.
  - David, Samuel, de profeten.
- Volg deze voorbeelden
  - Volg het voorbeeld van geloof, Hebr. 12:1-3. De wolk van getuigen is wel eens discussie over, "wie zijn dat"? Gezien de context overduidelijk. De lange rij geloofsgetuigen die hij noemt. En de velen die in hun spoor volgden en uit geloof leefden.
- Leef uit je geloof
  - Praktische aanwijzingen
    - onderlinge liefde, Hebr. 13:1-3.
    - zuiver en rein leven, Hebr. 13:4-5. Hoge moraal, die God heeft gegeven
    - onderwerping aan autoriteit. Hebr. 13:17. Het is niet meer de Wet die je nu verplicht om van alles te doen of na te laten, maar Christus heeft autoriteit in de gemeente aangesteld waar we aan moeten gehoorzamen.

De boodschap van de Hebreeën brief, aan de gelovigen uit de Joden (maar ook aan ons) is: Je hebt iets achtergelaten, iets opgegeven – maar het is het waard!

Jakobus

- Schrijver : Jakobus, de (half)broer van Jezus (Gal. 1:19, Hand. 21:17-18)
Soort boek : Algemene zendbrief
Geschreven : 45 n.C., eerder dan de evangeliën en brieven van Paulus. W.s. het oudste NT'sche geschrift.
Doelgroep : Joodse gelovigen, Jak. 1:1
Sleuteltekst : Jak. 2:17-18.
“Zo is het ook met het geloof: indien het niet met werken gepaard gaat, is het, op zichzelf genomen, dood. Maar, zal iemand zeggen: Gij hebt geloof en ik heb werken. Toon mij dan uw geloof zonder de werken, en ik zal u mijn geloof tonen uit mijn werken.”
Grote idee : Onderwijzing dat authentiek, reddend, geloof openbaar is/wordt door goede werken.

Overzicht

- Groeien in Wijsheid
  - Door **beproevingen**. De gemeente in Jeruzalem maakte dit aan de lijve mee. Jak. 1:2-4, wees geduldig in tegenstand en beproevingen.
  - Door **gebed**
    - gebed om wijsheid, Jak. 1:5
    - bid in geloof, Jak. 1:6. Niet als ‘een golf der zee’. Heb vertrouwen
  - Door **verzoeking**
    - verzoeking *verdragen*, Jak. 1:12-13 God staat verleidingen en moeite toe, maar verleidt ons *nooit* tot het doen van zonde!
    - *weerstand* bieden en groeien hierdoor, Jak. 1:14-15.
    - Langzaam “tot woede te wekken”, Jak. 1:19-20
  - Door **gehoorzaamheid**
    - Wees een ‘doener’ van het Woord. Niet alleen horen, maar ook de daad bij het woord voegen. Wie alleen maar luistert bedriegt zichzelf! Jak. 1:22, 25
    - Zuiver, authentiek, geloof is daarvan het gevolg, Jak. 1:26-27. Religieus zijn is iets anders dan een volger van Christus!
- Liefde en werken
  - Veracht de armen niet t.g.v. de rijken, Jak. 2:3-4. Iedereen moet gelijkwaardig worden behandeld!
  - Vervul de wet: heb je naaste lief! Jak. 2:8-9. Toon je geen liefde voor de ander dan overtreed je de Wet.
  - Wáár geloof wordt gekend, getoond, in de goede werken van de gelovige. Jak. 2:17-18. Een geloof dat geen werken, vrucht, heeft is niet meer dan woorden. Immers, zelfs de satan gelooft... Jak. 2:19-20.
  - Werken redden je *niet*, je redding *leidt* tot goede werken: Jak. 2:23-24.
Voorbeelden onder andere:
    - Abraham
    - Rachab
- De tong in bedwang houden, wereldsgezindheid
  - De macht van de tong. Wie zijn tong in bedwang houdt kan je het leven onder controle houden:
    - als een bit dat een paard controleert
    - als het roer van een schip
    - een vuurtje dat een brand kan stichten.

- Hemelse en aardse wijsheid. Hemelse wijsheid = vrede stichten en ontvangen. Zonder vrede is er gebrek aan wijsheid! Jak. 3:17-18
- Vriendschap met de wereld = vijandschap met God. Het leidt tot
  - **Egoïsme**, Jak. 4:1-3. De lust hoeft niet perse zondig te zijn, het kan ook overmatige lust op gebieden zijn die niet immoreel of zondig zijn maar tot zonde worden daardoor.
  - **Trots**, Jak. 4:6-7, 10. “Wederstaat de duivel”.
  - **Veroordelende** geest, altijd *anderen de maat* nemen. Jak. 4:11
  - **aanmatigende veronderstellingen, arrogantie**. Jak. 4:14-16. Je weet niet wat morgen brengt. Wij zijn niet ‘in control’.
- Vermaningen
  - Vertrouw niet op aardse rijkdom, Jak. 5:1.
    - vergaar geen rijkdom over de rug van anderen, Jak. 5:4. Bedrog, onderdrukking om rijkdom te vergaren? God wéét dat.
    - Alleen voor je eigen plezier leven, Jak. 5:5
  - Verdraagzaamheid en geduld in het lijden
    - uitzien naar de *komst* van de Here, Jak. 5:7-8;
    - gelatenheid en geduld, wie volhoudt wordt gezegend, Jak. 5:10-11
  - Wees een *eerlijk en betrouwbaar* mens, Jak. 5:12. “Doe wat je zegt”.
  - Verrouw op de kracht van het gebed, Jak. 5:13-18
    - Bid voor de zieken
    - Belijd de (onderlinge) zonde
    - Elia als voorbeeld kracht van gebed. Elia was geen perfect mens maar zijn gebed was oprecht en had effect! (17, 18)
  - Help de gelovigen die zijn afgedwaald. Jak. 5:19-20. Het is de moeite waard om mensen die dwalen te helpen, je redt ze ‘uit het vuur’!

1 & 2 Petrus, Judas

1&2 Petrus

Schrijver : Petrus
Soort boek : algemene zendbrieven
Geschreven : 65-67 n.C.
Doelgroep : christenen in het Romeinse Rijk
Sleutelteksten : 1 Petr. 1:6-7; 2 Petr. 3:2-3 “spotters in de laatste dagen”
Grote idee : Het bemoedigen van de heiligen om vast te houden aan het geloof en de hoop op de (weder)komst van Christus, ondanks de beproevingen en dwalingen waarmee ze geconfronteerd werden.

Overzicht

1 Petrus – hoop houden in beproeving

- Leven in geloof
  - hoop door de opstanding, 1 Petr. 1:3-4. Christus is opgestaan en dat is onze hoop!
  - Beproevingen zijn van tijdelijke aard, 1 Petr. 1:6-7
- Leven in heiligheid
  - Wat we geloven heeft effect op ons gedrag, 1 Petr. 1:15-16
  - zorg ervoor dat er goed over je gesproken wordt, een goed getuigenis. 1 Petr. 2:11-12. Christenen werden belasterd, Petrus zegt dat we moeten zorgen voor een ‘goede wandel’ zoat uit je gedrag Christus blijkt en de lasteraars op grond van die goede wandel, die goede werken die je doet als christen, God verheerlijken!
  - Onderwerpen aan autoriteiten, 1 Petr. 2:13-15. God heeft autoriteit ingesteld, we hebben ons niet rebels te gedragen. Christenen werden nl. als rebellen gezien door zich te houden aan de wetten -voorzover die niet tegen Gods Woord ingaan uiteraard- kon men dat weerleggen! Rebels gedrag past een christen dus niet! Denk eens aan demonstraties waarbij bijvoorbeeld de wet overtreden wordt, of zaken worden vernield? Daar hoort een christen niet te zijn.
- Het Lijden van een Christen
  - Beproeving leidt tot *purificatie*, tot een zuiver geloof. 1 Petr. 4:1-2
  - Beproeving identificeert ons met Christus Jezus, 1 Petr. 4:12-13
  - Lijden kan God verheerlijken. Beschuldigd of gearresteerd worden wegens je geloof is géén schande, integendeel. Dat moet ons verheugen 1 Petr. 4:16
- Leven in Dienstbaarheid
  - De leiders van de gemeente en hun gedrag, 1 Petr. 5:2-4
- Waakzaamheid
  - De duivel gaat rond als een briesende leeuw, 1 Petr. 5:8-9

2 Petrus – Groeien in Genade

- Groeien als Christen
  - God's beloften, 2 Petr. 1:3-4. De beloften zijn in het Woord van God. Wijsheid is daarin te vinden, voor het leven op aarde en geestelijke wijsheid.
  - Opbouwen van ons geloof, deelhebben aan God. 2 Petr. 1:5-8. Stop niet als je tot geloof bent gekomen, maar groei! Blijf je geloof voeden.
  - Vertrouwen bouwen in God's Woord, 2 Petr. 1:19-21 “niet uit de wil van mensen maar van de Heilige Geest.”
- Gevaren voor de Christen
  - *Valse leer*, 2 Petr. 2:1.
Zelfs leerstellingen die Christus ontkennen. Dit is iets wat al eeuwenlang gaande is. De kerk heeft altijd mensen geherbergt die dergelijke valse leer brengen. Wanneer we die niet uit de gemeente weren, is dit de doodssteek voor een levende gemeente.
  - *Valse leraren*
Zij worden geoordeeld door de Here, 2 Petr. 2:9. Als God de engelen, de inwoners van Sodom en Gomorra, zelfs Israël niet gespaard heeft en geoordeeld, zo zullen ook valse leraren geoordeeld worden, ze brengen dit oordeel over zichzelf.
  - De *daden* van valse leraren, 2 Petr. 2:14-15
Ogen vol van overspel, onophoudelijk zondigen, hebzuchtig, de rechte weg verlaten, kinderen van Bileam (geld liefhebben boven de waarheid). Onderken een dwaaleraar aan de vruchten van zijn leven. Hoe is de levensstijl, wat is de vrucht op het werk?
- De Hoop van de Christen
  - Christus wederkoms werd in twijfel getrokken door spotters. 2 Petr. 3:3-4. Wie het argument gebruikt dat “alles blijft zoals het was” is niet op de hoogte van de historie.
    - De Zondvloed was een interventie van God
    - Sodom en Gomorra
    - De komst van de Here zelf!
  - De Heer wil dat zoveel mogelijk mensen tot geloof komen en geef genade, 2 Petr. 3:9-10 maar de Dag des Heren komt wel degelijk, “als een dief in de nacht”.
  - Leef in dit licht een heilig leven, heb een heilig levenswandel. 2 Petr. 3:11, 14. Dezelfde boodschap als die Paulus gaf aan de Thessalonicenzen.
  - Groei in genade – wees op je hoede zodat je niet door dwaling wordt meegesleept en afvalt van het geloof maar groei in genade door kennis van de Here Jezus.

Judas is verbonden aan de 2e Petrusbrief qua taal en onderwerp en past daarom goed bij Petrus.

Judas

Schrijver : Judas, broer van Jakobs en halfbroer van de Here Jezus

Soort boek : Algemene Zendbrief

Geschreven : 67-68 n.C.

Doelgroep : Gelovigen over de hele aarde, Jud. 1:1

Sleuteltekst : Jud. 1:20-21

“bouw uzelf op in uw allerheiligst geloof en bid in de Heilige Geest, bewaar uzelf in de liefde van God en verwacht de barmhartigheid van onze Heere Jezus Christus, tot het eeuwige leven.”

Grote idee : Strijd voor het geloof, door stevig te staan tegen de afval en de valse leraren.

Overzicht

- Gevaar van de valse leraren
  - Verdedigen van het geloof, Jud. 1:3 → *apologetiek*
  - Valse leraren sluipen stiekem binnen. Jud. 1:4. Observeer iemands leven en woorden, men doet zich voor als wolf in schaapskleren.
- Het einde van valse leraren → *vgl. 2e Petrusbrief*.
  - kijk naar het einde van de gevallen engelen en Sodom & Gomorra, Jud. 1:6-7
  - zij rebelleren tegen God en spreken slecht van dingen waar ze niets van weten, “de weg van Kaïn”. Jud. 1:10-11; Jud. 1:14-15. Er zal oordeel over hen zijn.
- De plicht of dienst van ware gelovige
  - je geloof opbouwen, Jud. 1:20-21. Wacht niet op anderen die jou opbouwen, bouw jezelf op met het Woord! Als je anderen je laat ‘opbouwen’ loop je grote risico’s.
  - Help anderen! Jud. 1:22-23. “En ontferm u over sommigen, en ga daarbij met onderscheid te werk. Red anderen echter met vrees, en ruk hen uit het vuur. U moet ook het onderkleed haten dat door het vlees bevekt is.”
- Het verlangen van de auteur – Jud. 1:24. “Smetteloos te stellen voor Zijn heerlijkheid”

Brieven van Johannes

Schrijver	: Johannes
Soort boek	: Algemene Zendbrieven
Geschreven	: 85-90 n.C.
Doelgroep	: Alle gelovigen, “de uiverkoren dame”, Gajus.
Sleuteltekst	: 1 Jh. 5:11-13 (Het Boek) “wie de Zoon van God niet heeft, heeft het leven niet. Ik heb dit geschreven aan u die in de Zoon van God gelooft, om u de zekerheid te geven dat u eeuwig leven hebt.”
Grote idee	: De gelovigen zekerheid bieden van hun redding en hen aan te moedigen om elkaar lief te hebben in Christus.

Overzicht

- 1 Johannes – Het eeuwige leven
  - God is Licht
    - Wandelen in duisternis verhindert gemeenschap met God. 1 Jh. 1:6-7. Zonde kan onze wandel met de Here God verhinderen of frustreren.
    - Reinigen van zonde. Mensen zeggen soms “de hemel is van koper” als ze bidden. Onderzoek dan of je in zonde leeft en belijd je zonde 1 Jh. 1:8-9
    - Als we onze broeders (en zusters) liefhebben wandelen we in het licht. 1 Jh. 2:9-11. Wie een ander haat wandelt in de duisternis. Haat kan en mag geen plaats hebben in het leven van de gelovige.
    - Als we de wereld liefhebben, wandelen we in de duisternis, 1 Jh. 2:15-17. De wereld vergaat, wie de wil van God doet leeft voor eeuwig!
  - God is Liefde
    - Christus liefde voor ons. Hierdoor zijn wij zonen van God, 1 Jh. 3:1.
    - Liefde die wij onderling hebben komt van God, 1 Jh. 3:16. Zoals Christus ons liefhad moeten wij onze medegelovigen liefhebben
    - Wie niet leefheeft, kent God niet. 1 Jh. 4:7-8, 11. Wie God kent, kent Zijn Liefde, heeft die liefde ontvangen en gééft die liefde dan ook
  - God is Leven
    - We ontvangen (nieuw) leven door geloof. 1 Jh. 5:1.
“Ieder die gelooft dat Jezus de Christus is, is uit God geboren; en ieder die Hem liefheeft Die geboren deed worden, heeft ook lief wie uit Hem geboren is.”
    - Eeuwig leven => uit Christus alleen. 1 Jh. 5:11-12.
- 2 Johannes – blijf in de waarheid (2 Jh. 1:2)
  - De Uitverkoren Vrouw, 2 Jh. 1:1.
We weten niet wie zij is. Kan een individuele vrouw zijn, maar kan ook een gemeente of gemeenten in zijn algemeenheid zijn (figuurlijk dus). Hij kan voor deze stijlvorm hebben gekozen wegens de vervolgingen en dus de naam van de gemeente ‘coderen’ op deze manier. Hoe dan ook is de inhoud van de brief voor iedereen van toepassing.
  - De weg van de gelovige
    - Waarheid. 2 Jh. 1:4. “Uw kinderen wandelen in de waarheid”. De waarheid is de grondslag van het geloof.
    - Liefde. 2 Jh. 1:5
    - Gehoorzaamheid. 2 Jh. 1:6. Wandelen in de geboden van Christus, het gebod der liefde.
  - Waarschuwing
    - Er zijn veel bedriegers, 2 Jh. 1:7-8. Dit zijn ‘*antichristen*’. Ontkennen komt Christus in het vlees. Dwalingen zijn een belangrijk thema in de algemene zendbrieven.

- 3 Johannes – het Goede navolgen
  - Introductie
    - Gebed en zegen voor Gajus, 3 Jh. 1:2-4.
    - Wandelt in waarheid tot grote vreugde van de Apostel Johannes.
  - Bevestiging van Gajus
    - Gastvrijheid van Gajus 3 Jh. 1:5-6. Ontvangt mensen, helpt ze.
    - Waarschuwing voor Diotrefus die ‘de eerste wil zijn’. 3 Jh. 1:9-10. Hij ontvangt de broeders niet, werpt ze uit de gemeente, weerstaat zelfs de Apostelen. Christus moet de éérste zijn, Diotrefus’ gedrag was dus schandalig omdat hij zichzelf belangrijker vond dan wie dan ook.
    - Volg het goede, niet het kwaad.
  - Bevestiging van Demetrius
    - Over Demetrius wordt goed gesproken, zowel ‘allen en door de waarheid zelf’ en ook de Apostel Johannes geeft goed getuigenis over hem. Demetrius en Diotrefus zijn daarmee tegenpolen; de een ‘wil de eerste zijn’ en daarom géén ‘goed getuigenis’, de ander is precies tegengesteld.
  - Conclusie

“Ik had veel te schrijven” .. Johannes wilde Gajus graag ontmoeten en hem spreken. Niet alles is voor ons van belang. Daarom is deze brief, onder leiding van de Heilige Geest, slechts kort en beperkt en persoonlijke dingen of andere zaken die geregeld moesten worden staan niet in de brief maar Johannes zegt “die kom ik met je bespreken”.

Profetie

Openbaring

- Schrijver : Johannes (de woorden van de Here Jezus)
Soort boek : Profetie, “apocalyptisch” als in het openbaren van de laatste dingen.
Geschreven : +/- 95 n.C., laatst geschreven boek NT.
Doelgroep : De kerken van Klein Azië (en alle christenen in de Genade-tijd).
Sleuteltekst : Openb. 1:19
“Schrijf nu op wat u hebt gezien, en wat is, en wat hierna zal geschieden.”
Grote idee : bekend maken wat het einde, het slot, zal zijn van God’s Verlossingsplan

Overzicht

- Introductie
- Visioen van de Verheerlijkte Heer
- Brieven aan de Zeven Gemeenten
- God’s oordeel over de Aarde
- Duizendjarig Rijk, Nieuwe Hemel en Aarde
- Slot

Introductie

- “Wie dit leest zal gezegend worden”, Op. 1:3
- Johannes was verbannen naar Patmos, wegens zijn geloof, Op. 1:9
- De Heer zegt dat Johannes moet opschrijven wat hij ziet en verzenden naar de Gemeenten, Op. 1:11
- Visioen van de verheerlijkte Heer, Op. 1:12-14
  - in het midden van 7 kandelaren, die de gemeenten weergeven, Op. 1:20.
Zeven sterren als vertegenwoordiger van ‘de engelen’ van deze gemeenten. Het toont de betrokkenheid van de Here met de gemeente(n), zijn Lichaam, op aarde.
  - Tweesnijdend zwaard, het Woord. Op. 1:16-17.
  - Jezus is de Levende. Johannes valt neer voor de Here, Op. 1:17-18. “Ik ben de Eerste en de Laatste”.

De Zeven Gemeenten (hoofdstuk 2-3)

De zeven gemeenten van Klein Azië (Turkije).

Kaart [Wikipedia](#), Public Domain.

De zeven gemeenten representeren karakteristieken die we ook zien bij kerken door de eeuwen heen. Je kunt er ook zeker de kerkgeschiedenis in herkennen, het ‘verloop’ van de kerk in zijn algemeenheid. Van Efeze tot aan Laodicea.

- **Efeze** (betekent “begeerlijk”), sterke gemeente
  - Trouw in werk en leer, Op. 2:2-3.
  - Hun ‘eerste liefde’ verzaakten ze echter, Op. 2:4-5. Oproep tot bekering. Ze deden nog steeds wat goed was, maar niet met de juiste motivering! Vergelijkbaar met de gemeente in de 2e generatie, na de Apostelen.

- **Smyrna.** Een vervolgende gemeente.
  - Smyrna betekent iets als ‘goede reuk’ of geur (van Mirre). Maar ook ‘gebroken’. Om een goede geur te krijgen uit een kruid of gewas moet dit gebroken worden. Een kerk die vervolgd wordt verspreid een ‘goede reuk’.
  - De Here prijs Smyrna. Op. 2:8-9. “Ik weet uw werken, verdrukking, armoede.. u bent echter rijk!”. Materieel ging het hun niet voor de wind, ze hadden te leiden onder verdrukking, waren armoedig. Maar de Here zegt: gééstelijk zijn jullie rijk!
  - Heb geen angst voor verdrukking, Op. 2:10.

- **Pergamus** (“gehuwd”, samengevoegd). De gemeente van de ‘compromissen’
  - Valse leer in de gemeente, Op. 2:14-16. De Here haat de valse leer.
  - *Nikolaïeten* → “heersen over, overheersing”. De opvatting dat er een ‘geestelijke klasse’ en ‘leken’ zijn in de kerk, hiërarchie in de kerken – dit gedachtegoed werd uiteindelijk openbaar in de Rooms Katholieke kerk waar de Paus en Bisschoppen heersten over de gelovigen.
  - Beeld van de latere periode: Kerk en staat (Constantijn) werden vermengd met elkaar.

- **Thyatira** – betekent “offer”. Gecorrumpeerde gemeente.
  - Goede werken, maar gecorrumpeerd in de leer, Op. 2:19-20. Laten een ‘profetes’ in de gemeente haar gang gaan die afgoderij onderwijst. Vergelijk met de neergang van de gemeente, de donkere middeleeuwen waar ook ‘tovenarij’ plaatsvond, veel bijgeloof, de mensen niet meer wisten wat de ware, juiste, leer was.

- **Sardis.** Een dode gemeente.
  - De naam van goede werken en levende gemeente, maar geestelijk dood, Op. 3:1-3.
  - vertegenwoordigt de ‘Reformatie’. Sardis betekent ‘ontsnappen’. Ontsnappen uit de RKK en denken dat je de waarheid in pacht hebt. De naam dat je leeft, maar ondertussen geestelijk nog steeds dood omdat ze vasthouden aan veel van de valse leer uit Rome. Geen afscheiding van de wereld en het vervuilde.

- **Filadelfia.** Opwekking.
  - Geopende deur
  - Gemeente wordt geprezen door de Here. Op. 3:10-11, houdt vast aan het Woord, wordt *daarom* door de Here (door Zijn Woord!) bewaard voor de verleidingen en verzoeken. Hier zie je hoe belangrijk het is vast te houden aan het Woord van God, aan zuivere doctrine, zuivere leer die op de Schrift gebaseerd is.
  - 'Omdat u het woord van Mijn volharding hebt bewaard, zal Ik ook u bewaren voor het uur van de verzoeking, die over heel de wereld komen zal, om hen die op de aarde wonen te verzoeken.', Op. 3:10 → dit wijst duidelijk op het feit dat de gelovigen die vasthouden aan de Here, aan Zijn Woord, zullen worden bewaard voor de grote verdrukking die over de hele wereld zal gaan.
  - Filadelfia betekent ‘broederliefde’ of ‘broederschap van liefde’. Periode van de Opwekkingsbewegingen en geestelijke vernieuwing van de gemeenten en kerken. V.a. +/- 1600.

- **Laodica** betekent “volksoordeel, volksgericht”. (zie ook de [Appendix](#))
  - Niet warm, niet koud. Nergens goed voor en wordt uitgespuugd. Op. 3:15-16
  - Denken dat je ‘niets nodig hebt’ maar (geestelijk) arm en blind, Op. 3:17-19. Oproep tot bekering daarom.
  - De hedendaagse kerkperiode (christendom in zijn algemeenheid). Mensen denken dat ze alles hebben, geld, goed, wijsheid. Denken dat ze niemand nodig hebben, verlaten de Gemeente, de Here. De Here zal de gelovigen wegnemen, maar de ‘lauwe’ kerk wordt achtergelaten(!) en zal geoordeeld worden.

God's oordeel over de Aarde (hoofdstuk 4-19)

Deze periode wordt ook vaak de periode van ‘de grote verdrukking’ genoemd.

- Visioen van God's Troon
  - Johannes ‘klimt op’ naar de Hemel, Op. 4:1-2, na dat hij de brieven aan de gemeenten krijgt geopenbaard. Sommigen zien hier de opname in (“Kom hier, omhoog, en Ik zal u laten zien wat hierna moet geschieden.”).
  - Vier dieren, Hemelse gewesten roepen ‘Heilig, Heilig’, Op. 4:8
- Wie is waardig? Op. 5:1-3.
  - Boekrol met zeven zegels. Moet worden geopend om de wereld te verlossen. Het lam is waardig het te openen, Op. 5:4-5
  - De 24 oudsten werpen zich neer en prijzen de Here, Op. 5:8-10
- Oordelen in drie segmenten beschreven
  - 7 Zegels
    1. Witte Paard (*antichrist*), Op. 6:1-2
    2. Rode Paard, Op. 6:3-4, Wereldwijde oorlog
    3. Zwart Paard, Op. 6:5-6, Ziekten, pandemie
    4. Vaal (geel) Paard, Op. 6:7-8, de dood.
    5. Vervolging, Op. 6:9-10
    6. Aardbeving en donkerheid, Op. 6:12-13. Maan als bloed.
    7. Stilte in de Hemel, Op. 8:1-2, engelen krijgen 7 bazuinen
  - 7 Engelen, Bazuinen
    1. Storm vernietigd 1/3e van de plantenwereld (bomen, gras, enz)
    2. Een ‘brandende berg’ die in de zee wordt geworpen, 1/3e van de zee wordt bloed, schepen vergaan, schepselen in de zee sterven Op. 8:8-9.
Vulkaan? Asteroïde? Atoomoorlog?
    3. Een ‘vallende ster’, 1/3e deel van het water wordt aangetast en ondrinkbaar, er sterven veel mensen aan, Op. 8:10-11
    4. 1/3e deel van zon, maan en sterren wordt aangetast, zodat het overdag een groot deel van de dag donker blijft
    5. de ‘put van de afgrond’ gaat open, zon en lucht worden verduisterd door wat daar uit opstijgt. Uit de put komen sprinkhanen die macht krijgen ‘als schun orpioenen’ en ze brengen schade aan de mensen die niet God toebehoren, vijf maanden lang.
- Mensen zullen de dood zoeken maar niet kunnen sterven: “*En in die dagen zullen de mensen de dood zoeken maar die niet vinden. En zij zullen ernaar verlangen te sterven, maar de dood zal van hen wegvluchten.*” (Op. 9:6).

- Hun aanvoerder is **Abaddon** (Hebreeuws: אַבְדּוֹן, avadon, "verderf" of "vernietiging") of Apollyon Grieks: Ἀπολλύων, Apollúōn, "vernietiger". In de Hebreeuwse Bijbel wordt over Abaddon gesproken in relatie tot het dodenrijk Sjeol (Job 26:6; 28:22; Psalm 88:11). Abaddon werd daarom ook gebruikt als een aanduiding voor de onderwereld. ([Wikipedia](#))

6. Duizenden en duizenden “ruiters” (beschrijving lijkt op soort tanks of ander wapen) die mensen ombrengen.

7. “Het geheimenis wordt volbracht”, Op. 10:7, Op. 11:15; Op. 15:1

- 7 donderslagen

De donderslagen, wat er gezegd of gehoord werd, zijn geheim. Johannes mocht het niet opschrijven.

- Boekje.

Er wordt ‘een boekje’ aan Johannes gegeven en hij moet het opeten. “In de mond was het zoet, maar bitter in de maag”. Op. 10:11

De zevende bazuin omvat een aantal gebeurtenissen uit de eindtijd, de grote verdrukking:

- De twee getuigen, Op. 11:3-6, 1260 dagen (42 maanden, 3.5 jaar) lang zullen zij profeteren. We weten niet wie de twee getuigen zijn. Sommigen denken aan Mozes en Elia. Dat is w.s. de eerste helft van de grote verdrukking.

- De 144.000 verzegelden uit Israël, Op. 9:4. Joodse mannen die het Evangelie zullen verkondigen in de hele wereld

- De Draak voert oorlog. Oorlog in de Hemelen, vervolgens met Israël (“de vrouw”). Op. 12:13-17

- opkomt van de antichrist en de valse profeet, Op. 13:1, 7-8. Beide worden een ‘beest’ genoemd. Er is sprake van een valse ‘drie-eenheid’: de draak (satan), antichrist en de valse profeet.

- teken van het beest, Op. 13:16-18. Er wordt heel wat afgespeculeerd wat dit ‘teken van het beest’ is. Wij weten het niet. We mogen er vanuit gaan dat het een zichtbaar teken kan of zal zijn en dat zonder dit teken kopen en verkopen niet meer mogelijk is. We moeten uitkijken met ‘inlegkunde’ op dit gebied! Het is niet zomaar alleen technologie, maar het gaat om iets accepteren dat zichtbaar is of tastbaar, aan het lichaam wordt een teken aangebracht waardoor zij die het krijgen gemarkeerd worden als eigendom, als deelhebbend aan, het beest.

- Val van Babylon, Op. 14:8.

- er is een religieus babylon (de afvallige kerk) en

- commercieel babylon. Een stad? Deel van de wereld? Het commerciële systeem?

- **Zeven schalen**

de “Toorn van God” wordt uitgegoten over de aarde

1. Zweren aan de mensen die het teken van het beest hebben genomen, Op. 16:1-2

2. de zee veranderd in bloed

3. het water veranderd in bloed

4. verzengende hitte, vuur van de zon, de mensen lasteren God, Op. 16:8-9, ‘de mensen lasteren de naam van God’.

5. duisternis over de aarde, de mensen ‘verbijten hun pijn’ en lasteren God, Op.16:10-11

6. volkeren verzameld voor Armageddon. De Eufraat droogt op.

7. het is geschied... aardbeving, donder, bliksemslagen. “Aardbeving zoals er nog nooit op aarde is geweest”, Op. 16:17-18. Op dat moment komt de Here terug.

- De 2e Komst van Christus

- Christus komt op een wit paard, Op. 19:11-13. “Zijn naam is Het Woord van God”.
- De Hemelse legers volgen Hem
- het beest en zijn leger strijden met de Here en zijn legers, Op. 19:19. De gedachte is dat alle legers samentrekken tegen Israël en dat op dat moment de Here komt om Zijn volk vrij te zetten en Hij voor hen gaat strijden en ze bevrijdt. Vgl. de [Profetie van Mozes in Deut 28:64-68](#).³⁾
- de antichrist en de valse profeet worden in de poel van vuur geworpen, Op. 19:20
- de overige legermachten, het overblijfsel, worden vernietigd door Het Woord van Christus, uit Zijn mond. Op. 19:21. De Here “spreekt het Woord” en verslaat hen daarmee.

Duizendjarig Rijk, Nieuwe Hemel en Aarde

- Satan 1000 jaar gebonden, Op. 20:1-2
- De martelaren worden opgewekt om met Christus te regeren, Op. 20:4
  - in die tijd worden er echter ook weer mensen geboren, groeien op.
  - Niet iedereen zal dan gered worden, geloof blijft voorwaarde! Ook de mensen in die periode hebben nog steeds de zondige natuur.
  - De satan wordt losgelaten en verleid de volken(!) om ze te laten optrekken ten strijde. Het vuur daalt neer van de Hemel om hem en zijn legers te vernietigen. Op. 20:7-9

Daarmee komt de huidige aarde tot een einde.

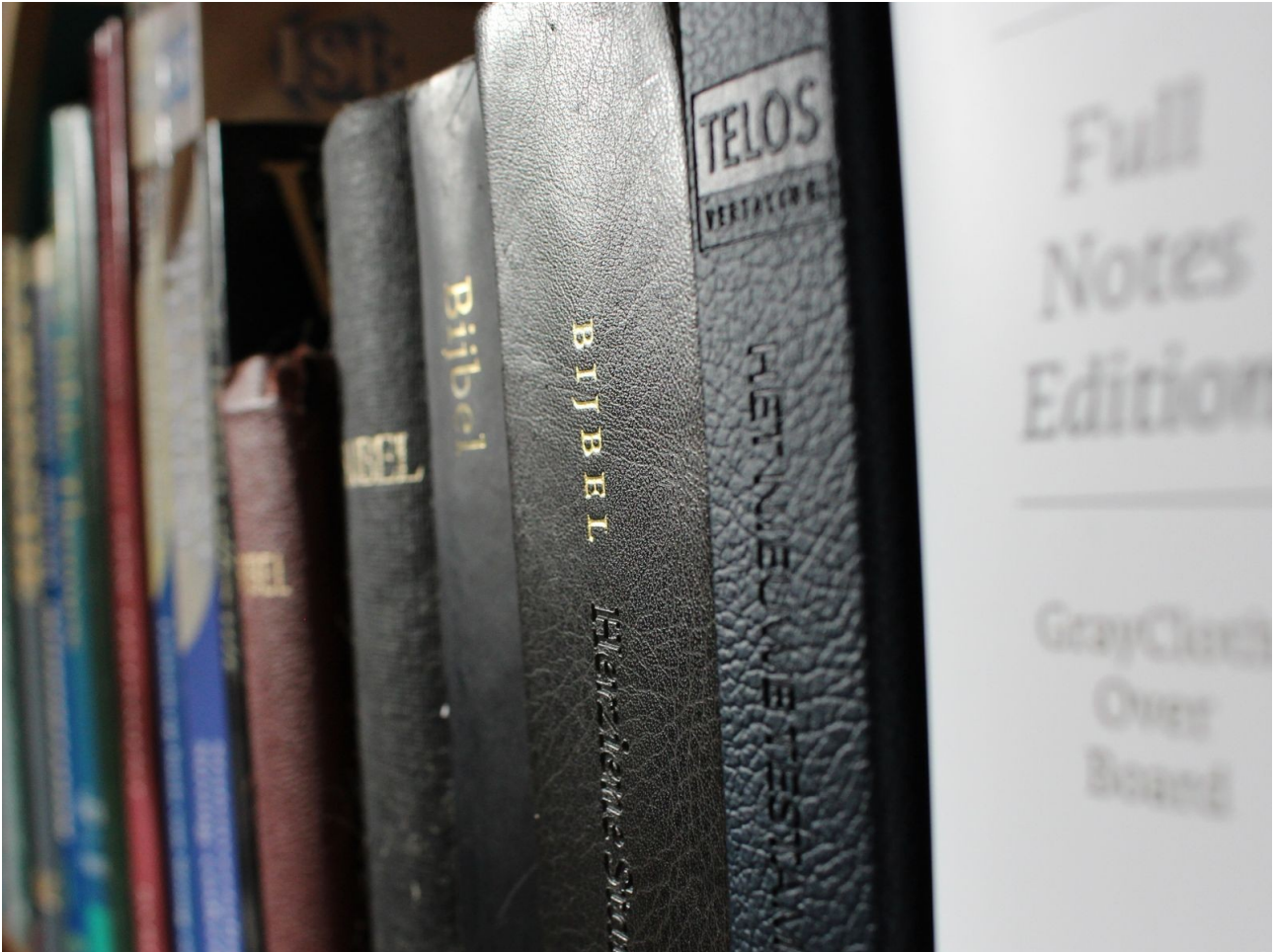
- Grote witte Troon, laatste oordeel, Op. 20:11-12
  - Oordeel over de doden
  - Laatste oordeel, Op. 20:14-15. De dood en de hel worden hier in geworpen.
- Nieuwe Hemel en Aarde, Op. 21:1
  - Nieuwe Jeruzalem daalt neer op de aarde, Op. 21:2-3, 21:16
  - Herstel van de relatie tussen God en mens, zoals het ooit bedoeld was.
  - Rivier met ‘water des levens’ die uit de Troon van God komt (Tempel) en de ‘boom des levens’ die 12 maanden vrucht brengt en tot genezing is van de heidenvolken.
  - Er is geen zonde meer!
  - Er is geen dag of nacht..
-- dit betekent dat we een totaal andere scheppingsorde zullen krijgen! Dat is niet verwonderlijk, we hebben dan ook allemaal een verheerlijkt lichaam.

De Openbaring sluit af met een oproep om tot Christus te komen en de belofte dat Hij spoedig komt: “*En de Geest en de bruid zeggen: Kom! En laat hij die het hoort, zeggen: Kom! En laat hij die dorst heeft, komen; en laat hij die wil, het water des levens nemen, voor niets. [..] Hij Die van deze dingen getuigt, zegt: Ja, Ik kom spoedig. Amen. Ja, kom, Heere Jezus! De genade van onze Heere Jezus Christus zij met u allen. Amen.*” (Op. 22:17-21)

---

3 <https://bijbelstudie.info/de-here-zal-u-verstrooien-de-profetie-van-mozes-en-israels-ballingschap/>

Appendix

Deze aanvullende artikelen zijn onder andere geschreven naar aanleiding van de Survey of the New Testament.

Ze vormen hier geen deel van maar zijn een eigen, nadere uitwerking en zijn eerder verschenen op mijn blog www.bijbelgetrouw.nl en vullen de overzichten en schematische weergave aan.

Zie voor meer artikelen, woordverklaringen en bijbelstudies:
<https://bijbelstudie.info/verwijsindex/>

Het Evangelie aan Paulus toevertrouwd

Wat wil je nog meegeven aan je discipel, als je einde nadert? Het belangrijkste wat Paulus nog wilde doorgeven aan Timotheüs: focus op het Woord van God. Een waarschuwing tegen valse doctrine en oproep aan Timotheüs zelf bij ‘de rechte weg’ te blijven.

Maar wat was die ‘rechte weg’? Dat was het **Evangelie aan Paulus toevertrouwd**.

Wat was dat Evangelie ‘van’ Paulus?

Paulus zag het Evangelie als een ‘schuld’ die hij *verschuldigd* was te brengen aan de verloren mensen, Rom. 1:14. Maar wat was de inhoud van dat Evangelie dan?

“Ik schaam mij het Evangelie niet..rechtvaardigen zullen leven door geloof”, Rom. 1:16-17, de *rechtvaardigmaking door geloof*. De Wet kan de mens niet redden en veroordeeld de mens, alleen geloof in Jezus kan de mens van de eeuwige verlorenheid redden, Rom. 3:24-25, 28. De zonde “klaagt ons dan niet meer aan”, Rom. 8:35-39. De macht van de zonde, over ons leven, is verbroken. Voor eeuwig verzekerd in Christus, niets kan ons meer van Hem scheiden!

- Het Evangelie is het wat de verlorenen kan redden, *als* zij geloven. Rom. 1:16
- Redding kent maar een voorwaarde: geloof. Dat staat centraal in deze brief. Rom. 1:17 (een citaat van Habakuk dat de rechtvaardigen zullen leven door geloof.)

Efeze

Paulus was, denk ik, een zeer goede en effectieve ‘trainer’ of leraar. Ook niet verwonderlijk, want hij was een schriftgeleerde immers? In Handelingen 19:1-22 lezen we dat hij een soort van ‘bijbelschool’ heeft gestart en veel mensen in Efeze onderwees in het woord die vervolgens weer werden uitgezonden.

“Maar toen sommigen verhard en ongehoorzaam bleven en ten aanhoren van de menigte kwaad bleven spreken van de weg, maakte hij zich van hen los en zonderde zijn discipelen af, terwijl hij dagelijks besprekingen hield in de gehoorzaal van Tyrannus. En dit ging twee jaar lang zo voort, zodat allen, die in Asia woonden, het woord des Heren hoorden, Joden zowel als Grieken.” (Hand. 19:9-10).

Er kwamen veel mensen in Efeze, het was een belangrijke haven- en handelsplaats, aan wie hij het Evangelie kon verkondigen. Daarnaast was het een belangrijk religieus centrum. Lees in dit verband eens de Efezebrief, wetend dat er zoveel afgoderij daar was? Het was een plaats waar de gemeente een ware geestelijke strijd moest voeren. De Here zegt in Openbaring 2:3 tot hen zegt: “gij hebt volharding en hebt verdragen om mijns naams wil en gij zijt niet moede geworden [...] dat gij de werken der Nikolaïeten haat, welke ook Ik haat.”. De levensstijl van de Nikolaïeten kenmerkte zich onder andere door een bandeloos leven en eten van offervlees.

Efeze of Efese (Oudgrieks: Ἔφεσος, Éphesos, Latijn: Ephesus, Turks: Efes) was in de klassieke oudheid een grote Ionische haven- en handelsstad aan de westkust van Klein-Azië en ook een belangrijk godsdienstig centrum in de Grieks-Romeinse wereld. De tempel van de godin Artemis trok vele pelgrims naar Efeze. ([Wikipedia](#))

Paulus heeft mensen opgeleid en uitgezonden om als Evangelist rond te gaan reizen. Eén van hen is, waarschijnlijk, Erastus waar we in Hand. 19:22 voor het eerst over lezen maar ook later nog (Rom. 16:23, 2 Tim. 4:20). In diverse brieven komen we, vaak niet bij naam genoemde, Evangelisten tegen – bijv. in 3 Joh. 1:9-12 waar we lezen over Diotrefus, die deze Evangelisten niet wil ontvangen.

De conclusie van Lukas is daarom ook “zodat allen, die in Asia woonden, het woord des Heren hoorden, Joden zowel als Grieken”.

Deze twee jaar arbeid van Paulus, deze ‘bijbelschool’, in Efeze heeft er mede toe geleid dat het Evangelie in zeer korte tijd door heel ‘Asia’ (Turkije), Griekenland en Europa verspreid raakte.

Ook de andere Apostelen hadden discipelen, van onder andere Johannes is dit bekend. Eén van de vroege kerkvaders, [Polycarpus](#), was bijvoorbeeld een discipel (leerling) van Johannes. Ook [Ignatius](#), die opziener van de gemeente van Antiochië was, heeft waarschijnlijk nog een aantal van de Apostelen nog gekend.

Overall trokken de predikers rond, evangeliserend, gemeentestichtend. Andere Evangelisten opleidend. Met als gevolg dat er bijvoorbeeld al rond het jaar honderd zelfs in Frankrijk chriselijke gemeenten waren.

Zo zie je dat het ‘discipelschapsmodel’ het meest effectieve onderwijsmodel is. Het “train de trainer” principe zoals men dat tegenwoordig noemt. Een probleem was echter dat er ook kaf onder het koren was. Het was van belang dat de juiste leer verkondigd werd. Daarom dat Paulus zijn taak overdraagt aan Timotheüs.

Persoonlijk geloof ik dat daarom ook deze brieven bewaard zijn gebleven; Timotheüs zal ze ‘overlegd’ hebben wanneer men zijn autoriteit betwijfelde als hij in de gemeenten waar hij kwam orde op zaken wilde stellen of opzieners en diakenen aanstelde en de inhoud is (blijvend) relevant voor gemeenten. Zelfs vandaag nog.

Overdracht aan Timotheüs

Timotheüs bevond zich in Efeze toen Paulus zijn eerste brief aan hem stuurde: “Doe, zoals ik u bij mijn reis naar Macedonië aangeraden heb: blijf nog te Efeze, om sommigen te bevelen geen andere leer te brengen” (1 Tim. 1:2-3). De brieven aan Timotheüs moeten dan ook zeker in relatie tot de brief aan Efeze gelezen en gezien worden.

“Paulus heeft in dienst van God door het evangelie de gemeente van God op aarde gesticht en opgebouwd. Zijn werk is klaar. Maar zoals het is gegaan met alles wat God aan de mens in handen heeft gegeven, zal het ook gaan met de gemeente op aarde. Paulus voorziet de afwijking en het verval ervan. Daarbij ziet hij ook scherp de omstandigheden waarin de gemeente na zijn heengaan zal terechtkomen (vgl. Hd 20:29). Hij heeft oog voor het verval dat na zijn sterven zal toenemen. De aanwijzingen die hij in dit geestelijk testament neerlegt, zijn daarom van groot belang voor de gemeente door de tijd heen vanaf het ontslapen van de grote apostel.” ([KingComments](#))

Paulus wijst Timotheüs als zijn opvolger aan. Hij zegt hem “wat mij is toevertrouwd, vertrouw ik nu jou toe”. Een flinke ‘last’ komt daarmee op de schouders van de jonge mede-arbeider van Paulus en dat beseft de Apostel zich ook.

Hij spreekt hem daarom ook moed in.

- Het Evangelie was aan Paulus toevertrouwd, 1 Tim. 1:11-12
- Paulus draagt dit over aan Timotheüs, 1 Tim. 1:18-19
- Timotheüs moet toezien op zichzelf, opletten dat hij niet zelf afwijkt van de juiste leer, 1 Tim. 4:15-16. Met andere woorden niet alleen het juiste onderwijzen, maar dit ook zelf geloven én doen.
- Blijf bij, hou vast, aan wat je geleerd is, wat aan je toevertrouwd is (*Evangelie dat aan Paulus toevertrouwd was, zie eerder, 1 Tim. 1:11-12*), 1 Tim. 6:20-21.
- houd vast aan gezonde woorden, die aan Paulus waren toevertrouwd en via Paulus aan Timotheüs. 2 Tim. 1:13-14
- vertrouw en blijf bij wat je geleerd is, slechte mensen die verleidingen brengen zullen er meer en meer komen, blijf bij wat je geleerd is, 2 Tim. 3:13-14
- De schrift is ingegeven door God, 2 Tim. 3:16-17. De schrift is daarmee en daarom de enig gezaghebbende bron.

Hoe draag je het Evangelie over?

Timotheüs krijgt de opdracht het Evangelie dat ‘aan hem is overgedragen’ over te dragen aan anderen. Net als Paulus deed. Daarvoor ontvangt hij aanwijzingen.

- investeren in trouwe mannen die anderen kunnen onderwijzen, 2 Tim. 2:1-2. Dit is de goede methode voor het overdragen van het Evangelie, via discipelschap. Paulus onderwees zijn leerlingen, zijn leerlingen onderwezen weer anderen, etc. en zo groeit de gemeente, organisch, steeds verder.
- Bestuderen van het Woord van God. 2 Tim. 2:15-16. Het Woord niet verdraaien maar juist ‘verdelen’ (van het Engelse “divide”) of “*rechte voren trekken*” (NL). Je werk dus op een juiste manier uitvoeren als het gaat om het uitleggen van de Bijbel.
- Doen wat juist is. 2 Tim. 2:22-23. Leef rechtvaardig, ga domme strijdvragen uit de weg.
- Geduldig anderen onderwijzen. 2 Tim. 2:24-25

“Blijf gij echter bij wat u geleerd en toevertrouwd is, wèl bewust van wie gij het hebt geleerd, en dat gij van kindsbeen af de heilige schriften kent, die u wijs kunnen maken tot zaligheid door het geloof in Christus Jezus. Elk van God ingegeven schriftwoord is ook nuttig om te onderrichten, te weerleggen, te verbeteren en op te voeden in de gerechtigheid, opdat de mens Gods volkomen zij, tot alle goed werk volkomen toegerust.” – 2 Tim. 3:14-17

Een ander Evangelie – de Brief aan de Galaten

In Galaten 1 spreekt Paulus tot de Galaten krachtige, zéér krachtige, woorden over hen die een ander Evangelie brengen. Wat is een ander Evangelie? Een andere boodschap?

Als mensen zijn we snel geneigd veroordelend te spreken over anderen. En al helemaal als het gaat om leringen of opvattingen uit andere kerken, gemeenten, stromingen of sekten.

Omdat Paulus zeer krachtige woorden, zoals we straks zullen zien, spreekt moeten we opletten deze niet zondermeer op anderen toe te passen.

Paulus waarschuwt ons niet voor niets om niet te snel te (ver)oordelen als hij zegt: *“U echter, wat oordeelt u uw broeder? Of ook u, wat minacht u uw broeder? Wij zullen immers allen voor de rechterstoel van Christus gesteld worden.”* (Rom. 14:10).

Wat is het Evangelie?

De eerste vraag die we moeten stellen is: wat was het Evangelie dat Paulus en de andere Apostelen verkondigden, in opdracht van de Here Jezus?

De zendingsopdracht

“Ga dan heen, onderwijs al de volken, hen dopend in de Naam van de Vader en van de Heilige Geest, hun lerend alles wat Ik u geboden heb in acht te nemen” (Matt. 28:19-20, Hand. 1:8).

Het Evangelie

Het Evangelie wordt meerdere malen kort samengevat in de Schrift: Christus Jezus, en die gestorven én weer opgewekt – waardoor voor een ieder die daarin geloofd de zonde teniet is gedaan (Joh. 3:14-18; Rom. 5:15; Rom. 6:10; Rom. 14:9; Kol. 2:13; 1 Petr. 3:18; Gal. 2:20 e.v.a.).

Dát is het Evangelie: Christus Jezus en het werk dat Hij hier heeft gedaan voor een ieder die gelooft. Dát is de boodschap die gebracht moet worden.

Een boodschap die het lijden, sterven en de opstanding van Christus verwerpt, die dit niet leert, is een ánder Evangelie.

Dat kan ook *índirecte* verwerping zijn, waarvan het resultaat hetzelfde is. De Galaten geloofden wel degelijk in het lijden, het sterven en de opstanding van Jezus. Dat verwierpen zij niet. Echter, zij gingen een leer volgen die zei dat ook al geloofde je in Jezus je méér moest doen om behouden te worden, namelijk het volgen van de ceremoniële wet(ten).

Ik verwonder mij erover dat u zich zo snel afwendt van Hem Die u in de genade van Christus geroepen heeft, naar een ander evangelie, terwijl er geen ander is; al zijn er ook sommigen die u in verwarring brengen en het Evangelie van Christus willen verdraaien. Maar zelfs als wij, of een engel uit de hemel, u een evangelie zouden verkondigen, anders dan wat wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt. Zoals wij al eerder gezegd hebben, zo zeg ik ook nu weer: Als iemand u een evangelie verkondigt anders dan wat u ontvangen hebt, die zij vervloekt. (Gal. 1:6-9)

Ernstige dwaling

Dat verdraaien is dus: “Christus *plús* de Wet van Mozes”. Dat was een ernstige dwaling die het werk van Christus buitenspel trachtte te zetten. Daarom zegt Paulus dan ook dat mensen die deze leer brengen ‘vervloekt’ zijn.

Waarom ben je, als je deze leer brengt, ‘vervloekt’? Omdat je mensen leert het heil te verwachten van de ‘werken der wet’, zoals de Bijbel zegt, terwijl de rechtvaardiging uit het geloof is (Gal. 2:16).

Het zijn nou net juist die ‘werken der wet’ die een mens uitdrukkelijk niet kunnen redden. Dáárom was Christus’ komst naar deze wereld nodig immers? Wanneer je anderen dit onderwijst breng je dus een ernstige dwaling als leraar, evangelist of prediker.

Er zijn diverse groepen die tegenwoordig op de één of andere manier mensen proberen te overtuigen de (ceremoniële) wetten te houden. Vaak zeggen ze dan “maar, we leggen het mensen niet op hoor” of “ja, maar we houden de wet uit dankbaarheid”.

Bedenk wat het resultaat er van is. Mensen gaan weer “onder de wet” leven. Men gaat zich er “speciaal” door voelen. Men denkt een leer te hebben die “beter” is. Het resultaat is dus het aanhangen van een lering die, net als bij de Galaten, een “Christus *plús*”-leer is.

Geldt dit ook voor andere dwalingen?

Niet elke dwaling is even gevaarlijk. Sommige dwalingen zijn zelfs als ‘onschuldig’ te bestempelen.

De mééste dwalingen hebben het kenmerk dat zij iets *tóevoegen* aan het Evangelie. Iets wat het Woord van God niet leert. Een voorbeeld hiervan zijn de opvattingen van de Welvaarts-evangelisten, zoals die van Frontrunners. Zij onderwijzen dat je door “op de juiste manier” te geloven voorspoed zult hebben; veel geld, succes, genezing van ziekte, materiële welvaart.

Dit is een beweging die iets *toevoegt* aan het Evangelie, namelijk, in tegenstelling tot wat de Bijbel leert, dat je welvaart en voorspoed hebt als je gelooft. Dat leert de Schrift niet.

Kolossenzen 3:2 zegt immers: “Bedenk de dingen die *boven* zijn en niet *die op de aarde* zijn”.

Het is een riskante leer. Omdat het iets *tóevoegt* aan het werk van de Here Jezus en wat Hij hier gedaan heeft op aarde een heel andere betekenis geeft. De Here Jezus wordt dan ‘een loopjongen’ voor jou, die je “voor je eigen karretje kunt spannen”. Is dat de manier om met de Zoon van God om te gaan?

Of we hier zomaar de ‘vervloeking’ van Paulus uit Galaten kunnen toepassen? Dát denk ik niet. Wel zullen we aan de vruchten, over een paar jaar, de boom herkennen. En persoonlijk heb ik het vermoeden, en velen met mij, dat dit hele wrange vruchten zullen zijn. Dat de leringen van Frontrunners veel schade zal aanrichten in kerken en het geloofsleven van mensen. Zelfs dusdanig dat mensen zich zullen afkeren van God. Als dat gebeurt, dan is er ook hier inderdaad sprake van ‘een ander Evangelie’.

Een ander Evangelie, een ander ‘Goed Nieuws’ is dus een lering die het werk van Jezus buiten werking stelt. Of er iets aan toevoegt wat oneigenlijk is en het behoud van gelovigen in gevaar brengt.

Terecht zegt Paulus daarvan dat die lering er voor zorgt dat zij die het brengen ‘vervloekt’ zijn want het is een leer die je niet kan redden van de eeuwige verlorenheid.

Dáárom spreekt hij zulke harde woorden over hen die dergelijke leringen brengen. Ze brengen immers een leer waardoor mensen verloren gaan? Waak dan ook over waar je achteraan loopt, welke leer je volgt. Toets het aan de Schriften!

Laodicea - Lauw water? Dat spuug je uit.

Drinkt u wel eens water? Wat doet u met lauw water? Dat vindt niemand lekker, dat spuug je uit. De gemeente van Laodicea kreeg van de Here Jezus te horen, in Openbaringen, dat zij lauw waren en dat Hij daarom hen zou uitspugen.

“Ik ken uw werken, en weet dat u niet koud en niet heet bent. Was u maar koud of heet! Maar omdat u lauw bent en niet koud en ook niet heet, zal Ik u uit Mijn mond spuwen.”
(Openb. 3:15-16)

Dat is een dramatische aanzegging. Dat zul je maar te horen krijgen als gemeente, dat de Here je uitspuugt! Dat je, als gelovige, als gemeente, helemaal nergens goed voor bent!

Laodicea

Waarom wordt nu deze vergelijking gebruikt door de Here in de Openbaring? Dat heeft een praktische reden. De gemeente van Laodicea wist namelijk precies wat daar mee bedoeld werd.

“De tekst uit Openbaring over Laodicea kun je pas goed begrijpen als je de ruïnes van Laodicéa bezocht hebt en je het lauwe water geproefd hebt dat afkomstig is uit de heetwaterbronnen van Pamukkale enkele kilometers verderop. Pamukkale is een heel bekende toeristische trekpleister in Turkije. Vroeger heette deze plaats Hiërapolis. Het was een beroemd kuuroord voor welgestelde Grieken en Romeinen, omdat het water geneeskrachtige mineralen bevatte en het hete water bovendien een gunstige uitwerking had op sommige ziekten. Het water stroomde over de terrassen van de heuvelstad heen en via kleine geultjes bereikte het de vlakte waar Laodicéa lag. Daar bleek het water lauw geworden te zijn. Nog steeds is het hete water van de warmwaterbronnen van Pamukkale lauw als het Laodicea bereikt.” ([Bijbelse Plaatsen](#))

Lauw water is onbruikbaar. Héét water kun je gebruiken voor het kuuroord en om je te reinigen. Koud water kun je gebruiken om te drinken. Maar lauw water? Dat is niet drinkbaar en .. spuug je uit.

Aan niets gebrek

Het ging de inwoners van Laodicea voor de wind. Ze hadden aan niets gebrek, ze waren welvarend, rijk. Eten, drinken en geld in overvloed. Ook daaraan refereert de Here in Openbaring.

“Want u zegt: Ik ben rijk en steeds rijker geworden en heb aan niets gebrek, maar u weet niet dat juist u ellendig, beklagenswaardig, arm, blind en naakt bent. Ik raad u aan dat u van Mij goud koopt, gelouterd door het vuur, opdat u rijk wordt, en witte kleren, opdat u bekleed bent en de schande van uw naaktheid niet openbaar wordt. En zalf uw ogen met ogenzalf, opdat u zult kunnen zien.” (Openb. 3:17-18).

Dat doet mij ook denken aan het verhaal van de rijke jongeling (Matt. 19:21-22) die zijn geld en bezit niet los kon laten en de rijke dwaas, die vertrouwde op de goederen en eigen rijkdom.

“Ziel, gij hebt vele goederen liggen, opgetast voor vele jaren, houd rust, eet, drink en wees vrolijk. Maar God zeide tot hem: Gij dwaas, in deze eigen nacht wordt uw ziel van u afgeëist en wat gij gereedgemaakt hebt, voor wie zal het zijn? Zó vergaat het hem, die voor zichzelf schatten verzamelt en niet rijk is in God.” (Luk. 12:19-21).

En zo kunnen we meer voorbeelden vinden in het Woord waaruit we kunnen, en moeten, concluderen: je hebt helemaal niets aan geld en goed. Je hebt niets aan materiële welvaart. Zelfs niets aan een lichaam dat, zoals ze dan zeggen, een “killer body” is, waar zoveel mensen zich in de sportschool zich voor uitsloven...

Dan kun je denken dat je rijk bent, dat alles in het leven mee zit, de Here zegt dat je “*ellendig, beklagenswaardig, arm, blind en naakt*” bent. Want je hebt alleen maar dingen die, zodra leven eindigt, ook eindigen. Je geld en goed? Het wordt verdeeld onder de erfgenamen. En wat die er mee doen? Je lichamelijke gezondheid, je “killer body”? Ook daar heb je niets meer aan. Het ligt in het graf.

Maar je geest (ruach, *hebr.* of pneuma, *gr.*) keert terug tot God (Prediker 12:7). Komen we met lege handen voor de Here te staan, of hebben we vrucht gedragen (Matt. 25:14-30)? Of zijn we *vruchteloos* alleen maar met onszelf bezig geweest? Zullen we loon ontvangen wanneer we voor Hem verschijnen (Matt. 6:4; Fil. 3:14; Openb. 22:12 e.a.)? Paulus zei: “Ik jáág er naar”. Oftewel dát was zijn doel, daar strekte hij zich naar uit.

“Let op uzelf, dat gij niet verliest wat wij verricht hebben, maar uw loon ten volle ontvangt.” (2 Joh. 1:8).

Materialisme

Materialisme is niets anders dan het hechten aan het “aardse gewin” en streven naar bezit, voorspoed, aardse geluk en en genot. En geloof? Ach, “het zit toch wel goed met mij, kijk eens hoe de Here mij zegent!”.

En precies dát is dus niet het geval. De Here Jezus zegt het tegengestelde in het Woord. Materiële voorspoed, geluk of zelfs gezondheid hebben niets te maken met wat Hij ons voorhoudt. Want, zo zegt hij: “Ieder die Ik liefheb, wijs Ik terecht en bestraf Ik. Wees dan ijverig en bekeer u.” (Openb. 3:19).

Dat terwijl de gemeente van Laodicea zo goed begonnen was. In de brief aan de Kolossensen schrijft Paulus, vanuit de gevangenis in Rome, over (en indirect aan) hen: “Want ik stel er prijs op, dat gij weet, hoe zware strijd ik te voeren heb voor u, en voor hen, die te Laodicea zijn opdat hun harten getroost en zij in de liefde verenigd worden tot alle rijkdom van een volledig inzicht, en zij het geheimenis Gods mogen kennen, Christus, in wie al de schatten der wijsheid en kennis verborgen zijn.” (Kol. 2:1).

Deze gemeente in Laodicea had, via Paulus’ medewerkers, de Here leren kennen. Ze hadden álle rijkdom van een volledig inzicht en kenden de Here Jezus. En toch, nog geen dertig jaar later, was de gemeente zó lauw geworden dat de Here moest zeggen: “als je je niet bekeert, spuug ik je uit”.

Wij zijn Laodicea!

Deze oproep tot bekering geldt ook voor ons. Elke dag weer staat de Here aan de deur en Hij klopt (vers 20). We moeten ons bekeren van de boze dingen die we doen maar ook van onze lauw-warme levensinstelling. We zijn totaal onbruikbaar als we niet héét (“in vuur en vlam voor het Evangelie”) óf koud (“anderen hun dorst lessen”) zijn maar alleen maar bezig zijn met ons eigen leventje.

Dat zien we in meerdere opzichten. Zowel geestelijk (lauw in geestelijke zaken binnen onze gemeenten en kerken, bijvoorbeeld door allerlei zondige praktijken en dwalingen toe te staan) als “uitstrekken naar het materiële” (bijvoorbeeld ook door het, hier vaak genoemde, welvaartsevangelie).

Hoe vaak denken we niet, net als Laodicea, “Wij hebben het prima hier, ik heb een mooi huis, een auto, een gezond lichaam?”. Maar de Here zegt: “Jij dwaas!”... Ondertussen staat de wereld, letterlijk en figuurlijk, in brand. Laten we onze broeders en zusters lijden. Hebben geen oog voor het geestelijke maar alleen maar voor het materiële. Wij *zijn* Laodicea. En de Here roept ons op: “Bekeert u!”.

“Verzamelt u geen schatten op aarde, waar mot en roest ze ontoonbaar maakt en waar dieven inbreken en stelen; maar verzamelt u schatten in de hemel, waar noch mot noch roest ze ontoonbaar maakt en waar geen dieven inbreken of stelen. Want, waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn.” (Matt. 619-21)

Mogen we dan helemaal niets hebben? Moeten we een “armoede-gelofte” afleggen? Nee. Uiteraard is er niets op tegen als we bezittingen hebben. En als we gezond zijn mogen we daar zeker dankbaar voor zijn. Deze week was ik bijvoorbeeld jarig. Dan krijg je leuke dingen. En ook wij hebben een koopwoning, een auto. En ik heb muziekinstrumenten en boeken. Dat is niet het punt.

Het punt waar het om gaat is: is dát waar het om draait allemaal? Is dát waar we naar moeten ‘jagen’ in ons leven? Zo veel mogelijk geld, bezit en leuke dingen verzamelen? Dat we als Laodicea zijn, relaxed achterover leunen en zeggen “ik heb alles wat mijn hartje begeert”? Of moeten we de schatten in de hemel verzamelen waar de Here over spreekt?

Tot alle zeven gemeenten zegt de Here tot slot stééds het volgende, of Hij de gemeente nu prijst of terechtwijst:

“Wie oren heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt.” (Openb. 2:7 e.v.)

Kenmerken van verkondigers van het Woord

Naar een artikel van Dr. Arthur Belanger, [College of the Open Bible](#)

Hoe weten we, wanneer iemand verkondiger van het woord zegt te zijn, dat hij ook werkelijk is? Dat deze mens door God als verkondigers van het woord geroepen zijn?

Het Woord van God geeft daar zelf een antwoord op. In de eerste plaats k nnen verkondigers van het Woord hun roeping.

Daarnaast kunnen ze worden getoetst op onder andere de volgende punten.

- De verkondiger wordt geïdentificeerd als zijnde met Christus: Marcus 3:14
- De verkondiger strijdt tegen de noodzaak van zelfbehoud: Filippenzen 1:21
- De verkondiger geeft zich over aan de Heilige Geest: Efeziërs 5:18
- De verkondiger is geen tweederangsvolger: Gal. 2:20
- De verkondiger gedraagt zich fatsoenlijk en ordelijk: 1 Kor.14:40
- De verkondiger minacht het vertrouwen in het vlees: Fil 3:3
- De verkondiger wordt in beslag genomen door een bijbelse visie: 1 Kor 2:2
- De verkondiger is zendingsgericht: 2 Kor. 10:16
- De verkondiger communiceert de waarheid in liefde: Ef 4:15
- De verkondiger kan anderen leren anderen te onderwijzen: 2 Tim 2:2
- De verkondiger bestudeert voortdurend Gods Woord: 2 Tim 2:15
- De trouwe verkondiger houdt van God met heel hun hart.

Gevaren van valse leraren

Er zijn, zeker in deze tijd, heel veel mensen die zich als verkondigers van het Woord opstellen maar een valse leer brengen. Hoe kerken je valse leraren?

Maar ook in de vroege gemeenten, al in de Bijbelse tijden, waren er valse leraren die verkeerde doctrines onderwezen. Het ergste zijn echter zij die zwijgen.

Sommige brieven zijn specifiek geschreven om valse leraren te bestrijden (Galaten, 2 Tessalonicenzen, Judas).

Paulus waarschuwde gelovigen in Rome om zich niet te identificeren met degenen die verdeeldheid zaaiende, ketterse leringen promootten (Romeinen 16:17). Hij beval Titus kettters te verwerpen en te verwijderen als ze na twee waarschuwingen niet reageerden. De apostel Johannes waarschuwde dat een ketter niet in het huis van een christen mag worden toegelaten (2 Joh 1:10).

Verkondigers van het Woord van God worden gemotiveerd door:

- De grootheid van God (Jesaja 6:1)
- De genade van God (Jesaja 6:7)
- Het zuchten van God (Jesaja 6:8)

Verkondigers van het Woord van God worden gedreven door een persoonlijke minachting voor zelfbehoud (Gal. 6:7-8).

Gods verkondiger weet dat leven Christus is en het sterven gewin (Filippenzen 1:21). Gods verkondiger wil dat elke zondaar wordt gered en “elke heilige wordt geheiligd” zoals ook de Here Jezus zichzelf heiligde (Johannes 17:19).

Wie werkelijk het Woord van God liefheeft en dit predikt is gericht op het hemelse en *niet* op het aardse. Wie het woord verkondigt is eerlijk naar de mensen, wordt beïnvloed door het werk van de Heilige Geest en is trouw aan Christus en gezond bijbels onderwijs.

“Als u nu met Christus opgewekt bent, zoek dan de dingen die boven zijn, waar Christus is, Die aan de rechterhand van God zit. Bedenk de dingen die boven zijn en niet die op de aarde zijn, want u bent gestorven en uw leven is met Christus verborgen in God. Wanneer Christus geopenbaard zal worden, Die ons leven is, dan zult ook u met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid.”

(Kol. 3:1-4, HSV)

10 Redenen voor Evangelisatie

Slechts vier op de honderd christenen getuigt van zijn of haar geloof. Evangelisatie is echter een algemene opdracht aan de gelovige. De “Grote Opdracht” genoemd of ook het “zendingsbevel”.

“Zij hebben Mozes en de profeten. Laten zij naar hen luisteren” – Lukas 16:29.

Het is meer dan verdrietig om te lezen, te horen, dat slechts zó weinig christenen bereid zijn de opdracht, ons gegeven door de Here Jezus, te gehoorzamen. Wij hebben immers (ook) “Mozes en de Profeten”, oftewel de Schriften? We wéten dan toch wat onze opdracht is? “Onderwijs alle volken, doop ze in de naam van de Vader, Zoon en Heilige Geest”.

“Verkondig het Woord, gelegen of ongelegen” - 2 Tim. 4:2-4

Dat is geen vrijblijvende opdracht. Het is niet iets wat je kunt weigeren onder het mom van “komt me vandaag even niet uit” of “ik ben niet geroepen” of “Ja, maar dat is de taak van een Evangelist!”.

Waarom Evangeliseren?

1. het is onze opdracht – Luk. 24:46-48. Er is geen keus om het niet te doen, het is een opdracht die we *moeten* navolgen. Het is de opdracht van de kerk het Evangelie te verspreiden. Niet de deur open zetten, maar de deuren uit gaan, “de straat op”!
2. Het is gehoorzaamheid aan de Grote Opdracht. Joh. 14:21. Niet gehoorzamen is een teken dat we *niet van God houden*(!).

3. Vervulling van de Koninklijke Wet – Matt. 22:39-40. Liefhebben van de naaste! Als je naaste ‘stervende’ is, dan laat je dat toch niet gebeuren? Spreuken 24:11 “*Red hen die opgepakt zijn om te sterven, wee als u zich afzijdig houdt van wie wankelend ter slachting gaat.*” – het niet verkondigen van het Evangelie staat gelijk aan het verloren laten gaan van een ander. Het is een teken dat we onbekeerd zijn, immers: we hebben onze naaste niet lief? Daarom: getuig van uw geloof. Al is het nog zo “amateuristisch” of beperkt.
4. Het wordt verwacht van *elke* gelovige. Num. 11:24-29; Hand. 8:1-4; Ef. 4:11-12.
5. Met God partner zijn. 1 Kor. 3:9; Rom. 10:14; Joh. 16:7-8.
6. het is een ‘verheven taak’ vervullen. 2 Kor. 5:20. Wij representeren het Koninkrijk van God. Wij zijn de ambassadeurs daarvan.
7. Geestelijke bescherming. Ef. 6:15; Rom. 10:15. Het beschermt je, maakt je sterk. Wie sterke overtuigingen heeft, is lastig te verslaan door de tegenstander! Wie alleen om zichzelf geeft, is zwak.
8. Het is een goed en wijs doel om na te streven. Spreuken 11:30 “vrucht van de rechtvaardige”; Ps. 90:12. Het brengt geluk, Spr. 3:13. We hebben maar kort tijd. Jak. 4:14, laten we die wijs gebruiken. Kol. 4:5.
9. het brengt beloning! Joh. 4:36; Ps. 126:5-6; 2 Kor. 5:9-10 “*opdat ieder vergelding ontvangt voor wat hij door middel van zijn lichaam gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad.*”.
10. de verlorenen willen het – Luk. 16:27-28. Vgl. ook Ezech. 33:7-9 “*zijn bloed eis Ik van de hand van de wachter.*”.

Hoe maak je een Bijbelstudie?

Hoe maak je eigenlijk een Bijbelstudie? Hoe breng je iets over vanuit de Bijbel, bijvoorbeeld als kringleider of spreker, aan mensen?

Een goede preek (..) bestond vroeger, in de Gereformeerde Kerken, uit drie punten. En er zijn ook diverse andere alternatieven bedacht in de loop der jaren. Het komt eigenlijk allemaal op hetzelfde neer: hoe breng je iets over aan de toehoorder en zorg je dat die er iets mee dóet.

Want dat is het belangrijkste. Een ander interessant model dat ik tegenkwam is "[De Vier Pagina's van de Preek](#)". Of [bijvoorbeeld deze opzet](#).

Een model voor een preek kun je ook toepassen op een Bijbelstudie, maar dan is het wel 'eenrichtingsverkeer'. Veel Bijbelstudies hebben die vorm ook vaak. Leuker is om het toch wat interactiever te maken. De mensen te betrekken bij het onderwerp of schriftgedeelte – zodat ze na afloop met wat ze geleerd hebben ook iets gaan dóen!

Hoe doe je dat?

1. Kies een Bijbelgedeelte

Kies een bijbelgedeelte als uitgangspunt waarin het onderwerp naar voren komt, eventueel een aantal schriftgedeelten.

2. Definieer de belangrijkste punten. Definieer de belangrijkste punten uit de teksten. Schrijf die kort op om daarna, later, verder uit te werken. Punten kunnen academisch zijn en de taal, geschiedenis, contextuele betekenis van de passage bespreken. Spiritueel, de boodschap van de passage interpreteren en hoe deze het dagelijks leven zou moeten of kunnen beïnvloeden. Geef eventueel bij elk punt een korte toelichting als basis voor de discussie.

3. Maak reflectievragen. Schrijf reflectievragen. Gebruik deze na de algemene bespreking om de deelnemers te helpen de passage te evalueren in het licht van hun persoonlijke ervaring en samen te vatten wat ze door de Bijbelstudie hebben geleerd.

Stel, tot slot, eventueel een paar actie-punten of vragen voor die individueel of als groep kunnen worden overgenomen aan het einde van de Bijbelstudie. Zoals "wat ga je hier verder mee doen", "kun je hier wat mee doen" etc.

Ja, Maar Ik Vind....

Een puntje van orde! Leid je een Bijbelkring dan zal er altijd wel een keer één, en ook wel vaker dan één keer, iemand zijn die te pas en te onpas je onderbreekt. Urenlang heb je gestudeerd op je onderwerp. Je hebt het uitgewerkt, voorbereid, je onderzoek gedaan! En dan is er die deelnemer op de kring die zegt: "Ja, dat zeg je wel maar ik vind..". Ik heb het vaak meegemaakt. Alle uren die je in een onderwerp steekt, al het vooronderzoek, het wordt met dat éne zinnetje van tafel geveegd om dat de deelnemer "iets vind" van of over het onderwerp.

Typisch Nederlands wellicht, om ergens "iets van te vinden" en deze mening dan ook meteen maar te ventileren. Hoe (on)gefundeerd deze mening ook is, zorg vooraf dat dit niet kan gebeuren. Wat ik persoonlijk doe is vooraf duidelijk maken: "Heb je vragen of opmerkingen, schrijf ze op. Dan bespreken we die aan het eind". Je zult zien dat de "Ja maar ik vind" vragen vaak als sneeuw voor de zon zijn verdwenen.

Aandacht vraag je of dwing je af. Het komt zelden vanzelf. De mensen die je onderbreken doen dit vaak om hun moverende redenen. Zelden om iets constructiefs bij te dragen en het zorgt voor onrust. Anderen gaan er weer op in en voor je het weet is het meer een discussiegroepje dan een Bijbelstudie. Voorkom dat door vooraf duidelijk te maken dat er een vragenronde aan het einde is. Onderbreken mensen je toch met een “Ja maar ik vind” of andere niet ter zake doende vragen, wijs ze dan rustig en vriendelijk op de afspraak dat de vragen aan het einde gesteld kunnen worden.